

STEM PVLB!!! LIJST 16 - VOOR IEDER GEZIN EEN GRATIS AIRFRYER!

LIWWADDERS MAART 2026

NEEM MEE ÉCHT ALLES OVER LEEUWARDEN liwwadders

SP WE STRIJDEN VOOR
BETAALBAARHEID

FNP MINDER REGELS
MEER GENIETEN

D66 STATIONSWEG
AFSLUITEN

JA21 WEG MET HET
WENSDENKEN

GB058 WE WILLEN MEER
EVENEMENTEN

CDA STOP DE
VERROMMELING

GEMEENTE BANG OM WONINGCORPORATIES AAN TE PAKKEN

Rixt en Harm NOOIT EEN RAADSLID IN DE DOELESTEEG PAG 14	Easterlittens ALS JE WAT WILT, KOMT HET ER OOK PAG 16	Abel Reitsma GENUANCEERDE POLITIEK PAG 18	Dagboek ONDERKONING VAN NEDERLAND PAG 21	Andries Magré IK BEN GEMATIGD RECHTS PAG 22
---	---	---	--	---

JOHAN MAGRÉ: VROEGER TROKKEN WE EROPUIT OM SALAMANDERS TE ZOEKEN

...als jullie de Hounspolder laten vallen kun je misschien wethouder worden...

Advertorial

Om de dooie donder niet!

'Femke Molenaar van GroenLinks belde mij vier jaar geleden op met de mededeling: als jullie de Hounspolder laten vallen doe je mee in het college en kun je misschien wethouder worden. Zo gaat dat hier in Leeuwarden. Ik zei: om de dooie donder niet. Wij verloochenen, zoals Gemeentebelangen wel doen, onze standpunten niet om vier jaar op het pluche te gaan zitten.' Jan-Willem Tuininga kan zich nog nijdig maken over zoveel politiek gemarchandeer. 'Als je iets belooft, dan moet je je voor die belofte inzetten. Ik beloof in het algemeen niks, ik zeg wel: ik ga mijn best voor je doen.'

De FNP'er Jan-Willem Tuininga loopt zich de voeten uit het lijf voor wat hij noemt de maatschappelijke zaak. En dat doet hij niet alleen vlak voor de verkiezingen, zoals nu het geval is. 'Nee, dat doen we als FNP-team jaar

in jaar uit. Wekelijks krijg ik vragen uit de bevolking of van ondernemers over zaken waar mensen mee zitten. Dan gaat het bijvoorbeeld over de plaatsing van een gastank op het kerkhof bij de Sint Vituskerk in Stiens, of over plannen bij zorgcentrum Skilhiem.

'Wij zeggen: minder regels, meer genieten'

Keer op keer blijkt dan dat de gemeente Leeuwarden de inwoners niet goed behandelt en informeert.

Neem de vishandel van Kasper Kremer in Stiens. Doodleuk werd hem verteld dat zijn contract afliep en hij weg moest van het plein. De Skalm (het voormalige gemeentehuis van de gemeente Leeuwarderadeel) was opgeknapt en nu paste de viskraam volgens wethouder De Haan niet meer in het plaatje. Ik zei: wat zullen we nu beleven. Kremer staat daar al vijftien jaar en nu moet hij weg? Dat komt wel goed, zei de wethouder. Ik zei: dat komt niet goed. Het heeft me vele hoofdbrekens en acties gekost, maar het is ons gelukt. Het centrum van Stiens is verrijkt met een mooie viskraam. Nu vechten we voor een mooie plek voor de oliebolenkraam. Die moest ook weg. Het stond al aangekondigd in de Stienzer Omropper terwijl de exploitant van niks wist. Ik belde hem terwijl hij op het Griekse strand lag. Die schrok zich een apenhoedje. De gemeente had een incurante plek achter de Poiesz voor hem bedacht. Dat gaat niet gebeuren.'

Ook het gedoe rond Zalen Schaaf in de Breedstraat in Leeuwarden zit het raadslid nog altijd hoog. Breek hem de bek niet

open. 'Wat hier allemaal niet voor mooie plannen voor bedacht zijn. Onder leiding van de PvdA zou er een gemeenteloket komen en welzijnsorganisatie Amaryllis zou er een plek krijgen. Het aloude, historische theater zou omgevormd worden tot een soort multicultureel centrum. Er is helemaal niks ven terecht gekomen. Van de functie als theater voor mensen met de kleine beurs is niets meer over. Het is nu een verdienenmodel voor een jeu de boules-exploitant. De huizen die rond het theater staan en bij de koop waren inbegrepen worden nu voor mooie prijzen verkocht. Het is schandalig wat ze hier geflikt hebben.'

De regelgeving beperkt organisatoren van evenementen vindt de FNP. 'Dat is ook iets waar ik me kwaad om kan maken. Mijn bloeddruk is overigens 123/72 en dat is mooi. Polsslag 69, hoe mooi is dat? Maar dat je bij het carbidschieten verkeersregelaars moet inhuren? Stapelgek. Wij zeggen: minder regels, meer genieten.' Het asielzoekerscentrum bij de Troelstraweg zal er niet komen als het aan de FNP ligt. 'Wij waren voorstanders van het maken van een kopie van het centrum van Sint Annaparochie en plaatsing bij de Werpsterhoek.'

Het mobiliteitsplan moet van de FNP opnieuw worden besproken. 'Wij willen geen blauwe zones in de dorpen en geen afsluiting van het doorgaande verkeer voor het Leeuwarder station. Gemeentebelangen heeft hier tot onze verbazing voor gestemd.'

!!OPROEP!!

WIE (JONG OF OUD, M/V/X) HEEFT ZIN OM ARTIKELEN
TE SCHRIJVEN VOOR LIWWADDERS?
KIES JE EIGEN ONDERWERP OF SCHUIF AAN BIJ ONZE
GEZELLIGE REDACTIEVERGADERING.

REACTIE NAAR INFO@LIWWADDERS.NL OF BEL NAAR TEL. 058-2133138

FOTOCAMERA'S, OBJECTIEVEN & TOEBEHOREN

DALSHEIM HEEFT HET!

HÉT ADRES VOOR HET KOPEN EN REPAREREN VAN

CAMERA'S en toebehoren **KUJERS & TELESCOPEN** **APPLE COMPUTERS** nieuw en gebruikt & refurbished

Alle Refurbished Apple iMac's nu 20% korting
Op = Op met volledige GARANTIE

Nikon

Nikon Z50
KIT met
Nikon 16-50 VR
foto-video

OP = OP
Normaal 1199.-
Nu. **888.00**

PENTAX

SUPER Kwaliteit
verrekijker
SD 8X42WP
Incl. tas
Waterdicht
Normaal 399.-
Nu. **249.95**

Pasfoto's
Goedgekeurde pasfoto's ook met bril

GRATIS
BT SELFIE STICK
T.W.V 19.95

BIJ DIGITALE AFDrukKEN
10X15cm/15X20cm/20X30cm
DIRECT KLAAR
MINIMALE AFNAME 25 STUKS

Panasonic

**Lumix
TZ 99**

foto camera
20.3 megapixels
24-720mm
zoomlens
30X 4K video

OP = OP 588.00

DALSHEIM Wagnerstraat 5 06 4523 53 53
8915 CH Leeuwarden 058 288 49 49
Bij het Europaplein info@dalsheim.nl

Dinsdag t/m Vrijdag 10:00 - 18:00

ACH, JE KIJKT EVEN EN ZIET VAAK METEEN DE OPLOSSING

Advertorial • Foto: Marchje Andringa

‘Netjes, vriendelijk en soms met scherpe opmerkingen.’ Zo karakteriseert Gerrit Jan Kiesbrink zijn persoon als schoenhersteller en sleutel-specialist. De in het Groningse/Friese De Wilp (‘Ik ben een grensgeval’) geboren ondernemer zit nu ruim veertig jaar in het vak.

‘Of dit nog een leuk vak is? Jazeker, ik vind van wel.’ Natuurlijk is er soms een dipje, maar over het algemeen staat de ondernemer met plezier in zijn zaak in de Bilgaardpassage en maakt daar van zijn hart geen moordkuil. Passanten die de zaak met de openstaande deur voorbijlopen, groeten de ondernemer en krijgen meteen een raadgeving mee. ‘Dit is een mooie wijk met uiteenlopende bewoners. Ik ben eigen baas en kan doen en laten wat ik wil. Ik verkoop ook voeten-crème, rechtstreeks uit Duitsland geïmporteerd en geschikt voor wintervoeten, transpiratie en zelfs het bestrijden van kalknagels. Zo’n potje met mijn kop erop: is het niet prachtig?’

De ondernemer zegt wel dat de concurrentie van winkelplein De Centrale in het oosten van de stad voelbaar is. Niet dat er van paniek sprake is, maar de aantrekkingskracht van het winkelplein kan niet worden ontkend. ‘Ach, als middenstander moet je vergaande service bieden. Ook service of een advies waar je zelf niet altijd voordeel bij behaalt. Dat wordt gewaardeerd door de

‘De hele dag gaat het van hoi en dag’

klant en zo hou ik het ook veertig jaar uit. Anders was de zaak allang gesloten geweest.’

Een oudere man en vrouw stappen de kleine winkel binnen en laten een grote herensandaal zien. Of die nog te repareren is, vraagt de man. ‘Of dit leerstuk nog genaaid kan worden aan de zool?’ Kiesbrink bekijkt de sandaal en ziet precies wat er aan de hand is. ‘Lijm. Even een tube lijm bij de Action aanschaffen en dan vastlijnen. Ik heb geen machine die zo specifiek kan naaien. Dit moet met de hand worden genaaid, het is uitgescheurd. Maar secondenlijm biedt nog een kans en anders wordt het nieuwe sandalen kopen.’

Even later blijkt Kiesbrink zich ook ontpopt te hebben als fietsslottenmaker. De man die

geholpen is, is door de buurman naar de schoenhersteller gestuurd. ‘Ach, je kijkt even en ziet vaak meteen de oplossing. Daar doen we hier niet moeilijk over. De fietsenzaak die hier twee jaar geleden is gevestigd help ik dan uit de brand.’

Om een onderneming succesvol te maken en te houden is naast vakmanschap binding met klanten noodzakelijk, zegt Gerrit Jan Kiesbrink. ‘Dat vakmanschap, de service die je biedt en de keuze om niet al te hoog in de boom te gaan zitten met je prijzen werpt vruchten af. Ik krijg nu de kinderen en kleinkinderen van mijn oude klanten die nu opa en oma zijn over de vloer. Die reclame gaat dan van mond-tot-mond: daar moet je wezen voor goede dienstverlening en een prettig prijsje.’

DE HELE DAG GAAT HET VAN ‘HOI’ EN ‘DAG’. ‘IK BEN NIET ZO MOEILIJK. IK BEN DIRECT. ZE WETEN HIER WEL WAT ZE AAN ME HEBBEN.’ OP DE LTS (LAGERE TECHNISCHE SCHOOL) IN DRACHTEN LEERDE KIESBRINK DE KNEEPJES VAN HET TECHNISCHE VAK. ‘EEN DEGELIJKE, GOEDE OPLEIDING. DAT WAS VANUIT DE WILP IEDERE DAG ZEVENTIEN KILOMETER FIETSEN, HEEN EN TERUG. JA, OP EEN GEWONE FIETS.’ OP DE GRONINGER VISMARKEET KON HIJ TERECHT BIJ EEN FILIAAL VAN MISTER MINIT, DESTIJD EEN GROTE KETEN VAN SCHOENHERSTELLERS EN SLEUTELSPECIALISTEN. LATER WERKTE HIJ NOG IN EEN FILIAAL IN NIEUW LEUSEN.

Het Stadsblad Liwwadders (sinds 1998) wordt gemaakt door: André Keikes, Aly van der Mark, Klaas Kasma, Henk Weiland, Luuk Inberg, Anton Feddema (vormgeving), Marchje Andringa (fotografie) en Andries Veldman (organisatie en acquisitie). Liwwadders verschijnt tien keer per jaar en wordt verspreid in de gemeente Leeuwarden en in de randgemeenten (zie op pagina 5). Daarnaast wordt de krant geplaatst op onze website www.liwwadders.nl Al onze activiteiten worden ondersteund door Facebook, Twitter, Instagram en een dagelijkse nieuwsbrief. Niet onvermeld mag blijven dat bepaalde advertentieverkopers misbruik maken van onze titel. Er is maar één Stadsblad Liwwadders en dat hebt u nu in handen. Een krant die lezers, middenstanders, vrijwilligers en kunstenaars serieus neemt. Wilt u communiceren met deze groepen, bel dan naar Andries Veldman (058-2133138) of mail naar info@liwwadders.nl Stadsblad Liwwadders wordt gedrukt bij Flevodruk in Harlingen.

TER VERDUIDELIJKING: EEN ADVERTORIAL IS EEN BETAALDE BIJDRAGE VAN DE BETREFFENDE ORGANISATIE

Gerrit's FOOT- REPAIR

- * Eelt verdwijnt.
- * Kalknagels herstellen.
- * Helpt bij wintervoeten.
- * Verminderd transpiratie.

100% natuurproduct

€ 19.95
(per pot)

**Schoen- & Sleutelservice Bilgaard
Leeuwarden**

We strijden voor betaalbaarheid

‘We moeten ons als SP opnieuw uitvinden. Aan de andere kant zeggen we ook: blijf wie je bent. We strijden voor betaalbaarheid van het hele leven. We willen alles goedkoper zien te krijgen.’ Aldo Schelvis is lijsttrekker van de SP bij de komende verkiezingen voor de gemeenteraad van Leeuwarden. Schelvis gaat bijna dagelijks met zijn team op pad om de heldere standpunten van de partij te verkondigen. Een gemeentelijke supermarkt om de kosten te drukken, zoals de nieuwe burgemeester in New York voorgesteld heeft, ziet hij hier ook wel zitten.

Door Andries Veldman

De nutsbedrijven (energie en water) hadden volgens de SP nooit verkocht moeten worden aan particuliere ondernemingen. ‘Dat is gek. Daar hebben wij ons altijd tegen verzet. Terugdraaien kan niet in een keer, maar we zien dat het denken hierover draait.’ De SP loopt zich het vuur uit de schoenen in de wijken en dorpen en belt op willekeurige adressen aan. ‘Je hoort en ziet dat mensen geen grip meer op hun leven hebben, behalve dan een beetje op dat van hun gezin.’ Agressie, waar andere partijen mee te maken hebben, ontmoet hij naar eigen zeggen nauwelijks. ‘Wat we wel merken is dat mensen afgehaakt zijn en geen interesse meer tonen in de politiek. Ze hebben geen vertrouwen in de boodschap dat ze geholpen kunnen worden.

Onze basis ligt op straat en, ondanks de voor ons teleurstellende uitkomsten van de landelijke verkiezingen gaan wij door met het verkondigen van ons verhaal.’ Volgens de SP moet veel sterker worden ingezet op bouwen voor wie een woning nodig heeft. Daarbij moet je goed kijken

naar de doelgroep en minder naar de wensen van de projectontwikkelaar, zegt Schelvis. ‘Er zijn partijen die willen 30 procent voor sociale bouw. Wij zeggen het is nodig dat dit 50 procent wordt. Luister naar de bewoners die een woning zoeken, daar gaat het om.’ Dit college dat gedomineerd wordt door GL/PvdA laat volgens Schelvis kansen liggen. ‘Als wethouder moet je gewoon zeggen: dit gaan wij doen.’ Ook op het warmteplan voor de wijk Heechterp-Schieringen heeft Schelvis kritiek. ‘Dit is een goed plan, maar het is jammer dat je de helft van de zeggenschap neerlegt bij de commerciële partij bouwbedrijf Dijkstra Draisma. Het is zonde dat je niet kiest voor een volwaardig energiebedrijf in eigen hand. Er is geen enkele reden om Dijkstra Draisma zoveel zeggenschap te geven.’

De Leeuwarder SP wil experimenteren met buurtsupermarkten, een vriendelijke vorm van voedselvoorziening naast de voedselbank of de sociale winkel van

Moes. ‘Je kunt wel allerlei mooie plannen lanceren, maar in de basis gaat het erom dat we mensen moeten helpen om de eindjes aan elkaar te knopen. De winkel van Moes aan het Noordvliet is de richting waar we naartoe willen.’

‘Wat we het eerst zouden willen aanpakken? Dat is de oprichting van een gemeentelijk woningbouwbedrijf dat gaat zorgen voor woningen met betaal-

De SP beleefde in de jaren negentig van de vorige eeuw haar hoogtijdagen in de gemeenteraad in Leeuwarden toen men met vier raadsleden in de raad zat. In 2011 werd SP’er Jeffrey Brakenhoff uitgeroepen tot beste raadslid. Daarna ontstond er ruzie in de partij, waarna Brakenhoff de partij verliet. Inmiddels zit de partij weer in de lift. In Leeuwarden is het ledenaantal gestegen van 83 naar 105. Aldo Schelvis is werkzaam voor de landelijke SP-organisatie. Via de provinciale statenfractie in Groningen rolde hij de politiek in.

bare huren. Daarnaast pleiten we voor het openen van kleinschalige woonvoorzieningen. In Oss, de bakermat van de SP, openden we een zorgbuurthuis. Dat is een kleinschalige voorziening met minder dan tien bewoners en vaste hulpverleners die een band opbouwen met de mensen. Landelijk strijden we voor een nationaal zorgfonds zonder eigen risico. Nu krijg je een boete op ziek zijn terwijl je er geen invloed op kunt uitoefenen. We willen verzekeringsbedrijven als Achmea en De Friesland overbodig maken.’

‘WE WILLEN VERZEKERINGSMAATSCHAPPIJEN ACHMEA EN DE FRIESLAND OVERBODIG MAKEN’

KLAASK.TEL.

Nee, u zult ons niet vinden in de verkiezingskrant die door de Gemeente Leeuwarden is verspreid. Wij houden er niet van dat mensen op de poppetjes stemmen. Wij willen dat de kiezer zijn stem uitbrengt op de beloftes van het partijprogramma. En in de gemeentelijke verkiezingskrant staat naast de standpunten waar de partijen zeggen voor te staan een foto van één of meerdere lijsttrekkers. Daar hebben wij van de PvLB voor gepast. Bij ons gaat het om de inhoud van het programma en niet om een sympathiek gezicht.

Bijvoorbeeld: in bijna alle partijprogramma’s voor de komende verkiezingen staat vooral het woonprobleem voorop. Het CDA wil straatjes bouwen, de VVD wil bouwen, bouwen en nog eens bouwen, in ieder geval 5000 woningen. GroenLinks/PvdA belooft 15.000 huizen te bouwen. Vergeet die partijen. Wij van de PvLB gooien die plannen samen en beloven minimaal 20.000 nieuwe huizen in 100 straatjes. Bovendien gaan we de burgemeester verbieden nog langer die panden te sluiten waar geblowd wordt. Op die manier maakt hij het woonprobleem in onze stad alleen maar groter.

Net als het CDA willen ook wij van de PvLB investeren in Leeuwarden als studentenstad. En dan niet op het gebied van campusontwikkeling, kennis en innovatie. Nee, wij gaan investeren in een ophaaldienst voor lege bierkatten en winkelwagentjes bij studentenhuizen. Daar hebben deze studerende jongeren veel meer behoefte aan. Ook vindt de PvLB dat de studenten kroegen 24 uur per dag geopend moeten zijn. Het is immers raar dat je als student niet ’s ochtends om een uur of 8 een pilsje kunt pakken in een kroeg. Dat deze studenten de toekomstige inwoners van Leeuwarden zijn zoals het CDA beweert, vindt de PvLB volstrekte onzin. Uit eigen onderzoek is gebleken dat slechts één op de honderd studenten na hun studie in onze stad blijft wonen. Dat is mooi want zo komen er ieder jaar weer studentenkamers vrij en is het kamertekort opgelost. Wij beloven dan ook een soort oprotpremie voor vertrekkende studenten in te stellen. Minimaal het bedrag dat de gemiddelde student aan studieschuld heeft.

PARTIJ VAN LOZE BELOFTES
KLAAS KASMA

STEM LIJST 16

IEDER GEZIN EEN GRATIS AIRFRYER

Uiteraard vindt de PvLB dat het leven voor Liwwadders goedkoper moet worden. Net als de SP willen wij niet dat onze kinderen in armoede op moeten groeien. Dus geen kinderen meer die met een ongebakken frikandel in hun lunchtrommeltje naar school gaan. Wij willen minimaal 2 frikandellen in zo’n trommeltje en dan ook nog gebakken. Daarom gaat de PvLB zich hard maken voor een door de gemeente verstrekte airfryer voor ieder gezin.

Uiteraard moet de jeugd gratis kunnen sporten, maar wij gaan ook zorgen voor meer hangplekken voor jongeren in parken en speeltuintjes.

Veiligheid in de stad is voor de PvLB een hot item. Aangezien de meeste agressie in de stad voortkomt uit het dealen van drugs, gaan wij zorgen voor gemeentelijke loketten, verspreid door de hele stad, waar gratis en onbepikt alle soorten drugs kunnen worden afgehaald. Door het verdienmodel van drugshandel weg te halen zullen er zeker minder schietpartijen in de stad zijn. Andere overlastgevers en gewelddadige inwoners krijgen eens per maand de gelegenheid om zich in het Kooistadion op te laten sluiten met gelijkgestemden en een wapen naar keuze. Mensen die deze bijeenkomst niet overleven krijgen een gemeentelijke begrafenis op het kerkhof naast het Rengerspark.

Ook willen wij dat voor senioren het leven gemakkelijker wordt. Daarom zal onze partij ook streven naar een gratis scootmobiel voor kwetsbare ouderen zodat die te allen tijde zelf boodschappen kunnen doen in de supermarkt. Daarnaast zullen wij dan zorgen voor ruimere paden tussen de stellingen zodat mensen in scootmobiel elkaar kunnen passeren.

De burgemeester moet stoppen met het feliciteren van honderdjarigen. De PvLB stelt voor dat hij voortaan bij iedereen die 75 wordt langs gaat. Immers na het burgermeestersbezoek heb je je hoogtepunt in het leven wel gehad en is de noodzaak om 100 te worden om zo de burgemeester een hand te kunnen schudden niet meer aanwezig. Dit zal tevens een grote besparing opleveren voor de ouderenzorg, het daardoor vrijkomende geld kan dan worden gebruikt om tributebands als die van ABBA en The Cats regelmatig in verpleeghuizen op te laten treden.

Geef uw stem dus op 18 maart aan de PvLB. Net als de andere partijen beloven ook wij het leven in onze mooie stad voor iedereen goedkoper, gemakkelijker, groener en veiliger te maken.

KLAAS KASMA, KOK TE LEEUWARDEN

• HUIS AAN HUIS IN DE WIJKEN EN DORPEN
 (WISSELEND)

• VERSPREIDPUNTEN
 (DIE REGELMATIG WORDEN AANGEVULD; MET STER*
 MEERDERE MALEN)

CAMMINGHABUREN: POIESZ*, ALBERT HEIJN*, PRIMERA,
 BAKKER VAN DEN BERG, SLAGER SMIT, RENÉ FISH AND CHIPS,
 WIJKCENTRUM, GEZONDHEIDSCENTRUM • VRIJHEIDSWIJK:
 JUMBO*, MULTIFUNCTIONEEL CENTRUM • BILGAARD: ALBERT
 HEIJN*, BAKKERIJ VAN DER KLOET, SCHOEN- EN SLEUTELSERVICE
 BILGAARD, SLAGER SMIT, GROENTEZAAK YNE EN HINKE VAN DER
 MEULEN; GEZONDHEIDSCENTRUM, CAFÉ BILGAARD, PRIMERA,
 SNACKBAR DOUBLE FF, CHINEES-RESTAURANT MEI WAH
 • WESTEINDE: POIESZ*, SNACKBAR DE TILLE, KAPPER, ZORG-
 CENTRUM SWETTEHIEM, GEZONDHEIDSPLEIN WESTEINDE
 • VALERIUS: VISZAAK DE GEZONDE APOTHEEK*, ELY’S
 LUNCHROOM, TANKSTATION VALERIUSSTRAAT • WESTEN: HOTEL
 WTC, KAMER VAN KOOPHANDEL, MEUBELZAAK DE TIJD WONEN,
 EUROHOTEL • NIJLÂN: LIDL*, ALDI*, CAFÉ ’T WAP • ALDÂN:
 POIESZ*, APOTHEEK BENU, ZORGCENTRUM ERASMUSHIEM,
 ZORGCENTRUM ALDLÂNSTATE, TANKSTATION ALDLÂNSDIJK,
 MEDISCH CENTRUM LEEUWARDEN • HEECHTERP/SCHIERIN-
 GEN: POEISZ*, SNACKBAR RONDWEG, WIJKCENTRUM
 • CAMBUURPLEIN: JUMBO*, PRIMERA, APOTHEEK BOITEN*,
 TOM’S CAFETARIA • WINKELCENTRUM LEEUWERIKSTRAAT:
 JUMBO*, PRIMERA TROELSTRAWEG, SNACKPOINT DE LEEUWERIK
 • ENGELSESTRAAT: COMPUTERSYSTEMEN 2000 • BLEEKLAAN
 E.O.: POIESZ*, JUMBO*, TRYATER • VLIET: SNACKBAR ’T VLIET,
 SNACKBAR DE CENTRALE, BAKKER TROMP, HALAL SLAGERIJ
 ATLAS • ORANJEWIJK: ALBERT HEIJN* • ACHTER DE HOVEN:
 EETHUIS POTMARGE, WIJKCENTRUM J.H. KNOOPSTRAAT
 • TIJNJEDIJK: ALBERT HEIJN XL* (MIRO), AKO, VISZAAK HOLLAN-
 DER, TUINCENTRUM KLAVER, BP TANKSTATION • WTC: JUMBO*
 • SCHRANS: ALBERT HEIJN*, WARENHUIS DE BOER, DECO
 HOME, BIO BIJ JANSEN, FRIESE SCHRIJFKAMER, SCHOOTSTRA
 VIS*, FIETSSTATION 058, TABAKSZAAK PETER VAN DER KAMP* •
 ZUIDERBUREN: JUMBO* • DE HEMRIK: GROOTHANDEL MAKRO,
 SNACKBAR HEMRIK, FRIESCHE OLIE EN VERFHANDEL, OMROP
 FRYSLÂN • DE ZWETTE: SNACKBAR LORENTZ, DE FABRIEK,
 GROOTHANDEL SLIGRO, CRYSTALIC • GROTE WIELEN: RESTAU-
 RANT DE GROTE WIELEN

CENTRUM LEEUWARDEN: BOUWBEDRIJF DE VRIES , ORAN-
 JE HOTEL*, STATIONSKAPPER*, CAFÉ DE STEE, CAFÉ WAPEN
 VAN LEEUWARDEN, RESTAURANT DE WALRUS*, RESTAURANT
 SPINOZA, CAFÉ ORANJE BIERHUIS, CAFÉ DE TOETER, IERSE PUB
 PADDY O’RYAN, EETCAFÉ HET LEVEN, IJZERHANDEL POSTMA,
 DE WERELD VAN THEE, HOTEL STADHOUDERLIJK HOF, HOTEL ’T
 ANKER, HOTEL POST PLAZA*, SIGARENZAAK TETMAN DE VRIES,
 RESTAURANT DE WAAG, LEKTUURHAL OVER DE KELDERS*, RES-
 Taurant SARAY, RESTAURANT EFEZE, RESTAURANT EINDELOOS,
 RESTAURANT FELLINI, DOPPIO ESPRESSO*, RESTAURANT DE
 BURGEMEESTER VAN NAPELS, FIRE CAFÉ*, BARREVOETS, URKER
 VISZAAK, RESTAURANT DE KOPEREN TUIN, CAFÉ DE MARKIES,
 CAFÉ DE BRASS, RESTAURANT DE VLIEGENDE HOLLANDER,
 BAGELS AND BEANS, BAKKER BART, SPAR, LUNCHROOM SPIE-
 GELAAR, CAFÉ WOUTERS, DE-CAFÉ, EETCAFÉ DIKKE VAN DALE,
 DE HOFDAME, CHINEES RESTAURANT KOTA RADJA, EKO PLAZA*,
 SLIJTERIJ JELLE, ANNE & MAX, SNACKBAR ELY’S, ALBERT HEIJN*,
 VAN DER VELDE BOEKEN*, GALERIE DE ROOS VAN TUDOR,
 GALERIE DE VRIES, FRIESCHE CLUB, NEUSHOORN, KUNSTKADE,
 RABOBANK ZAAILAND*, BRASSERIE FRIES MUSEUM*, GRAND
 CAFÉ Z, SCHOUWBURG DE HARMONIE, HISTORISCH CENTRUM
 LEEUWARDEN, TRESOAR, BIBLIOTHEEK DBIEB*, STADHUIS,
 STADSKANTOOR OLDEHOOFSTERKERKHOF, PROVINCIEHUIS*

WIRDUM: SPAR, HOTEL-CAFÉ DUHOUX • GROU: ESSO TANKSTA-
 TION, HOTEL OOSTERGO, THEEHUIS, VISZAAK, JUMBO*, POIESZ,
 EETHUIS AMICAAL • WERGEA: SUPERMARKT ATTENT HANSMA,
 SLAGER HARMKE ANEMA • DRONRYP: IT HOLT • MENALDUM:
 POIESZ • JELLUM: RESTAURANT JONKER SIKKE • WEIDUM: HOTEL
 WEIDUMERHOUT • AKKRUM: POIESZ, HERBERGH DE CLEEF, BAK-
 KERIJ BOONSTRA • REDUZUM: DE BLAUWE TENT • WYTGAARD:
 FREDERIKA’S TAARTEN & SA

STIENS: ALBERT HEIJN*, POIESZ*, JUMBO*, EATCORNER PITER JEL-
 LES, VISKRAAM, PRIMERA, TENNISVERENIGING • HURDEGARYP:
 ALBERT HEIJN, POIESZ, SLAGER RYPMA, PRIMERA, HOTEL VAN
 DER VALK • OENTSJERK: BAKKER BRAAKSMA • WYNS: DE WINZE
 • GYTSJERK: ALBERT HEIJN*, VISKRAAM BINNE VAN DER KOOI,
 TANKSTATION VAN DEN BELT • BURGUM: BOEKHANDEL FRANKÉ
 ATSMA EN ANNEKE JAGER

Prijsvraag

Over de gezellige zitjes in de Prinsentuin ontvingen we enkele
 reacties. Vooral ouderen zouden het prettig vinden om op een
 terras te zitten waar het meubilair niet hutje-motje opeen
 gepropt staat. Graag wat meer ruimte is hun advies aan de
 horeca. De kritiek op de te grote terrassen wordt steeds luider.

Ook een mooi verhaal bij de nieuwe foto? Stuur het dan
 op naar Stadsblad Liwwadders, M.H. Trompstraat 8,
 8921 GH Leeuwarden en u maakt kans op een mooi boek over
 de historie van Leeuwarden.

VAN DER VELDE BOEKEN

Nieuwestad 57-59
 8911 CJ Leeuwarden
 0582132360

 www.boekhandelvandervelde.nl

VRIJDAG 20, ZATERDAG 21 EN ZONDAG 22 MAART
 DE RODE LOPER ARTFAIR
 IN DE BOEKENPASSAGE IN DE SINT JACOBSSTRAAT TE LEEUWARDEN

TIJDENS DE RODELOPER ARTFAIR HALEN DE 'PASSAGEKUNSTENAARS' VAN
 ALLES EXTRA UIT DE KAST EN VAN DE BOVENSTE PLANK. KUNSTENAARS ZIJN
 VEELAL AANWEZIG EN TONEN EEN BIJZONDERE VERZAMELING AAN KUNST-
 UITINGEN IN DIVERSE VORMEN, MATEN EN PRIJZEN. WINKELIERS VAN DE
 ST. JACOBSSTRAAT STELLEN ETALAGERUIMTE BESCHIKBAAR VOOR EEN
 RAAMEXPOSITIE KORTOM, MAAK HET MEE TIJDENS DE RODELOPER ARTFAIR
 IN LEEUWARDEN!

Welkom

DEELNEMENDE KUNSTENAARS
 Wilco van Dijk, Gijs Gebel, Keith Brighthouse,
 Oscar B'Jansen, Anton Feddema, Francoise Gebel
 Harm Langenberg, Michael Horsthuis,
 Gert-Jan de Ruiter, Hilda G van der Veen,
 Mark Nederhoed, Henk van Setten

Waarom weten wij dat niet?

Advertorial

De verontwaardiging was gisteravond groot tijdens het FNP-café in café ScooterS. Onderwerp was het herbestemmen van het voormalige belastingkantoor aan de Tesselschadeweg tot hotel. Horecaman Ton Eijer vroeg zich af of er behoefte is aan weer een nieuwe hotelaccommodatie. FNP-fractievoorzitter Jan-Willem Tuininga vond het onbegrijpelijk dat de PvdA-wethouder De Haan, die altijd de mond vol heeft van het bouwen van betaalbare woningen, deze kans aan zich voorbij lijkt te laten gaan. Tuininga vermoedde dat er op de achtergrond een spelletje is gespeeld. Er waren volgens hem meerdere kandidaten voor het bijzondere gebouw, kandidaten die zich het lot van woningzoekenden wél lijken aan te trekken. Eijer vond het bovendien kwalijk dat er op geen enkele manier over de komst van een nieuw hotel is gesproken met de twee overlegorganen: horeca Leeuwarden en het hoteloverleg. 'Waarom weten wij dat niet?'

Eijer sprak tijdens het politiek café over de bedreigingen die het huidige college van PvdA, GroenLinks, CDA en Gemeentebelangen in petto heeft voor de horecaondernemers in de binnenstad. Hoewel de plannen voor de herinrichting in detail nog altijd niet duidelijk zijn, wordt er

al wel gesproken over het plaatsen van uniforme parasols en het verwijderen van de terrasschermen op de Nieuwestad. De schermen zouden in het nieuwe plan niet passen. Bovendien worden op veel plaatsen het aantal terrasmeters teruggebracht. Bij horecabedrijf Brownies en Downies (hoek Nieuwestad met Westerplantage) zou sprake zijn van het maken van een looproute direct langs de gevel. De terrassen zouden dan moeten krimpen en opschuiven. Ook op het te vernieuwen Ruiterskwartier is hier sprake van. Hier wil GroenLinks-wethouder Evert Stellingwerf plantenbakken plaatsen met een breedte van drie meter. Deze bakken zullen de rest van de inrichting van de

'Nu moet de oliebolleakraam nog een goed plaatsje krijgen'

straat dicteren. Volgens Eijer, eigenaar van ScooterS, blijft er voor voetgangers en fietsers weinig ruimte over wanneer ook de terrassen in deze straat richting straat worden opgeschoven. Hij stelde voor om het fietsverkeer te verbieden en te verplaatsen naar het Zaailand achter de Harmonie. Eijer constateerde dat er na 18 jaar een einde is gekomen aan het gedogen van een niet-vergund terras. Hij gaf aan dat de meerderheid van de horecaondernemers die hij vertegenwoordigt het grote hervormingsplan oké vindt, maar dat sommige collega's zich niet goed hadden verdiept in de uitvoering van de plannen. Deze week heeft de gemeente een lijst met vragen ontvangen. In juni start de herinrichting van het Ruiterskwartier.

Over Stiens kwam Wiebe Nieuwsma, voorzitter van Plaatselijkbelang Stiens, aan het woord. Jan-Willem Tuininga gaf een opsomming van de 'overwinningen' van zijn partij in het dorp ten noorden van Leeuwarden. De nieuwe viskraam van Kramer is een aanwinst in het centrum van het dorp. Er was lang voor gestreden. Nu moet de oliebolleakraam nog een goed plaatsje krijgen. Tuininga verwacht dat dit goed komt. Ook de opmerkelijke plaatsing van een gastank op de begraafplaats van de historische Sint Vituskerk kwam aan de orde. Deze was na actie van de FNP weer verdwenen. Hoofdschuddend werd deze mispeer gememoreerd. De aandacht voor het oorlogsmonument lijkt ook vruchten af te werpen.

Bij Nieuwsma staat het wonen voor jong en oud als speerpunt genoteerd. Het ene plan volgt het andere op, aldus de voorzitter. Momenteel wordt er gesproken over de afbraak van woonzorgcentrum Skilhiem, aan de rand van Stiens. Dit woonzorgcentrum zou plaats moeten maken voor supermarkt Aldi met hierbij een aantal woningen. De Aldi zou dan deels als financieringsbron voor de woningen moeten gaan fungeren. Een plan van wethouder Hein de Haan (PvdA) om dit voornemen te realiseren in een vijf etages hoog gebouw is hem inmiddels uit het hoofd gepraat. 'Dat is van tafel', aldus een tevreden Tuininga. Nieuwsma waarschuwde wel dat bij de komst van een Aldi dit geen signaal voor andere ondernemingen mag zijn om naar de rand van het dorp te verkassen. 'Dan zuigt je het dorp leeg.'

Nieuwsma zag ook na twaalfeneenhalf jaar actie tot verbetering van de 'dodenweg' N357 vanwege de jarenlange strijd hierover werd eens bij een overleg over dit onderwerp gebak aangeboden versierd met het getal 12 1/2. 'Er komt beweging in', aldus de oud-ambtenaar van de provincie Friesland, waar hij de kat regelmatig de bel aangeboden had en eens te horen had gekregen 'dat als we met alle dorpsbelangen gaan praten, ik niet meer aan mijn werk toe kom.' Nieuwsma wenste geen halve maatregelen in de vorm van dremfels of andere ingrepen van dien aard. De gedeputeerde lijkt nu mee te bewegen in het streven om de veiligheid van deze weg te verbeteren.

DONATEURS ZIJN BROODNODIG. DONEER! WWW.LIWWADDERS.NL

REDATIONEEL

Zaken waarmee u zit pakken wij graag op. We zien dat onze lezers onze krant en website waarderen en daarom doen wij een beroep op u. Wanneer u onze artikelen van belang vindt, dan nodigen wij u uit om donateur te worden. Uw bijdrage is zeer welkom. U kunt uw bijdrage overmaken op NL06 RABO 0320.2000.51 t.n.v. Veldman Journalistieke Producties. U kunt uw bijdrage ook overmaken aan de Stichting Loods 50 voor onderzoeksjournalistiek. Deze stichting is gelieerd aan Liwwadders, het bestuur bestaat uit Bearn Bilker (voorzitter), Sietske Inberg en Hester Witteveen. Het rekeningnummer van de Stichting Loods 50 is NL88 RABO 0355.1954.96 onder vermelding donatie en uw e-mailadres. Jaarlijks wordt u uitgenodigd voor onze donateursbijeenkomst. Als u het stadsblad leest, dan merkt u dat Liwwadders niet zomaar een huis-aan-huisbladje is. Liwwadders is op meer dan 170 plaatsen (supermarkten, sporthallen, stamtafels, kantines en wachtkamers) gratis verkrijgbaar in de gemeente Leeuwarden en ook daarbuiten. Is-ie op, dan wordt er meestal aangevuld. Bent u als ondernemer/vereniging/zzp'er geïnteresseerd in een bedrijfsreportage, viert u binnenkort feest of wilt u iemand in de bloemetjes zetten: neem dan contact met ons op: tel. 058-2133138 of info@liwwadders.nl Uw betaalde advertorial wordt gratis doorgeplaatst op onze website en via onze andere mediakanalen. Ook in dit nummer treft u enkele artikelen aan die eerder op onze websites www.liwwadders.nl en Dossier Liwwadders verschenen. We vonden ze belangrijk genoeg om ze ook in de papieren krant af te drukken.

Gemeente **Leeuwarden**

16 MAART
 NEUSHOORN,
 LEEUWARDEN

KOM NAAR HET LIJSTTREKKERSDEBAT

Kom **maandag 16 maart** naar het verkiezingsdebat in Neushoorn, als voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen van woensdag 18 maart. Luister mee, stel vragen en hoor wat de partijen belangrijk vinden voor onze gemeente. De deuren gaan open om 19.00 uur. Het debat begint om 20.00 uur. **Locatie: Neushoorn, Ruiterskwartier 41 in Leeuwarden.**

VERKIEZINGEN GEMEENTERAAD 18 MAART 2026

SPONSOR ROLLEMA VASTGOED

ROLLEMA VASTGOED DE VRAAG NAAR KANTOORRUIMTE BLIJFT GROOT

De Leeuwarder vastgoedondernemer Tjalling Rollema heeft het woongedeelte van het terrein van het gemeentehuis Kollumerland in Kollum verkocht aan een aannemer uit Noord-Holland. Het hoofgebouw blijft eigendom van Rollema Vastgoed. ‘Het ontwikkelen van woningen op dit terrein kun je het best overlaten aan projectontwikkelaars en aannemers die hier ervaring mee hebben. Onze expertise ligt vooral bij het beschikbaar stellen van kantoorruimtes voor startende en gevestigde ondernemers. Daar zijn wij goed in. Je ziet het ook bij ons pand aan de Emma-kade in Leeuwarden, het voormalige hoofdkantoor van het Provinciaal Energiebedrijf. Hier worden woningen ontwikkeld door een projectontwikkelaar. Eind dit jaar worden ze opgeleverd. Het zijn prachtige, luxe-appartementen met een fraai uitzicht over de historische gracht.’

De vraag naar kantoorruimte blijft groot. ‘De panden die we in eigendom hebben, zoals Crystalic, Emmastate en een kantoorpand aan de Aldlânsdijk, zitten voor het overgrote deel vol. Ik heb eigenlijk nooit geloofd in permanent thuiswerken. Dat blijft een deelactiviteit. Je ziet nu meer de beweging om toch weer op kantoor samen te komen. Een kantoor schept duidelijkheid, bovendien is de interactie tussen werknemers belangrijk. De onderlinge sociale contacten zijn waardevol om tot goede bedrijfsresultaten te komen. Dat hoor ik steeds vaker van ondernemers die kantoorruimte of bedrijfsruimte willen huren. We zien het ook bij de verhuur van de horecaruimtes in Crystalic. De locatie wordt geroemd om de gratis parkeervoorzieningen en de flexibele aanpak die we hanteren. Er is gewoon veel mogelijk. Op de vraag van de ondernemer wordt actief ingespeeld. We proberen het de ondernemers optimaal naar de zin te maken. De vergader ruimtes maken vijftien procent uit van de totale omzet. Dat zegt genoeg, lijkt mij.’

Hotel-restaurant Weidumerhout bij Weidum is inmiddels afgestoten. Tjalling Rollema: ‘Ook hier hebben we gezegd: schoenmaker, hou je bij je leest. Het exploiteren van een horecabedrijf is niet zomaar iets. Dat moet je echt liggen en bovendien ben je er dag en nacht mee bezig. Het paste uiteindelijk niet in onze portfolio, daar moet ik eerlijk in zijn. We hebben gelukkig een enthousiaste ondernemer gevonden die dit prachtige complex met de hotelwoningen in het weiland verder kan exploiteren.’

Ook de Koepelkerk een de Vredeman de Vriesstraat is niet geheel vrij van zorg. ‘De kachel is aan vervanging toe en ook het monumentale dak moet worden hersteld. Het zijn kostbare operaties waarvoor we nog een oplossing moeten vinden. Desondanks houden we goede herinneringen aan de concerten die we hebben georganiseerd. Regelmatig was de zaal stampvol en we kunnen terugzien op enkele memorabele avonden. Wie wordt er niet blij van de herinnering aan een concert met Rob de Nijs?’

Se make mij de pis niet lauw

Door Andries Veldman

Wat heeft dat te betekenen: al die grote keien die plotseling aan weerszijden van de Eewal zijn opgedoken? Zouden de bewoners van de historische Eewal zelf met dit idee op de proppen zijn gekomen? Ik kan er geen lijn in ontdekken. Liggen ze op volgorde van grootte? Hebben ze als functie om het verkeer dat hier inmiddels grotendeels is verdwenen nóg verder onmogelijk te maken? Zijn er inspraakrondes geweest waarin kapper GERARD VAN DER MEULEN en hotelier CHRIS VAN DER LEIJ zich mochten roeren?

Wat wel duidelijk is, is dat wethouder EVERT STELLINGWERF lekker bezig is geweest. Die heeft de wind eronder. Stellingwerf is de man van het milieu en de vergroening. Als het aan hem ligt, dan komen er nog meer miniparkjes bij. Er wordt zelfs al gesproken over vijvers op de Schrans. Jammer dat Stellingwerf niet de voorkeur geeft aan andere zaken die veel gemakkelijker aangepakt hadden kunnen worden door met een beetje Pokon te strooien. Is het geen idee om dat wat al aardig tot ontwikkeling is gekomen in stand te houden of op zijn minst ongemoeid te laten?

Wat te denken van de grote steenvlakte op de Sophialaan? Bij ieder nieuwbouw of verbeterplan aldaar worden er op de tekening mooie bolboompjes ingetekend. Daar zijn architecten dol op. Alleen bij de uitvoering van de plannen blijken ze verdwenen. Zelfs de grote rode beuk in de Sophialaan is nu gesneuveld. Stellingwerf zou de boom die daar nog staat en tussen gemeentesteen is ingeklemd, allang enige vrijheid hebben kunnen geven door wat van die stenen weg te halen en daarmee een kans bieden om te overleven. Bij iedere aantasting van de Potmargezone komt bij mij de naam PIET BERNDES naar boven. Deze actieve bewoner streed jarenlang, vaak tevergeefs, voor het behoud van het onaangeharkte groengebied langs deze waterloop achter zijn woning

aan Achter de Hoven. Stellingwerf heb ik er nimmer voor op de barricaden zien klimmen. Ook de groene long bij de Kinderboerderij is inmiddels voor een groot deel overgenomen door blik en steen.

‘Fietzers
worden nog
mondjesmaat
toegelaten,
mits ze lachend
voorbijrijden’

Wie al die prachtige plannen van Evert wil bekijken kan op de website programmabinnenstad.nl terecht. Daar zie je meteen wie welkom is in de vernieuwde binnenstad en wie de gemeente kan missen als kiespijn. Ouderen met rollators hebben er niks te zoeken. Die komen niet meer voor op de fraaie toekomstbeelden. Ter hoogte van café De Strohoed lijkt een oude vrouw door man en dochter snel te worden afgevoerd. Fietzers worden nog mondjesmaat toegelaten, mits ze lachend voorbijrijden. Parkeren voor de winkeldeur is er straks niet meer bij.

Met al dat groen in de binnenstad (Stellingswerfs partij GL/PvdA rept in het verkiezingsprogramma over de aanleg van nieuw groen ter grootte van maar liefst 400 voetbalvelden), kan de nominatie voor het organiseren van de Floriade niet uitblijven. Want het verlangen om deel te nemen aan grote wedstrijden blijft hier in Leeuwarden onverminderd van kracht. De elders gesneefde Floriade zal in onze stad als een feniks uit zijn as herrijzen.

Misschien kan de Sneker burgemeester JANNEWIETSKES DE VRIES hierin nog een rol van betekenis spelen. Zij was het die in Lelystad bij de dreigende ondergang van het festival net op tijd de kuierlatten nam. Misschien dat mijn vrienden van die partij door middel van de tuinbouwshow weer de weg omhoog zullen vinden. Want dat is wel nodig. Armoe troef dat zij partijleider JESSE KLAVER op een zondagmorgen om tien uur, het meest incourante tijdstip in de week, uitgenodigd heeft om een speech voor het Leeuwarder station te houden. Dan laat de partij toch een beetje zien dat ze na tachtig jaar het besturen van de stad aan de wilgen gehangen heeft.

Over die keien op de Eewal heb ik vier jaar geleden in de verkiezingsprogramma's niks gelezen, evenmin als destijds als over het opheffen van kunstencentrum Parnas en de multiculturele bibliotheek in Bilgaard. We gaan weer geblinddoekt op naar het stembureau.

NIEUW LEZERSPANEL STELT VRAGEN VOOR POLITIEK-CAFÉ

Het nieuwe lezerspanel voor het politiek-café (te volgen via het YouTube-kanaal en Liwwadders.nl) mist het overzicht in het sociale domein in Leeuwarden en vraagt zich af wie doet wat en voor wie. We hebben Limor, Wender, Leger des Heils, Stong-ID en nog tal van kleinere particuliere organisaties. Is het niet te veel versnipperd om effectief te zijn? - Ook stoort men zich aan het gebedel bij de Jumbo aan het Hoeksterend. ‘Dat gebedel bij de Jumbo aan het Hoeksterend vind ik vervelend. Ik kocht laatst een broodje in de winkel en gaf dat aan een bedelaar. Die gooide het weg. Op een terras vroeg men een eurootje. Even later vroeg een bedelaar twee euro onder het motto: alles is duurder geworden.’

Andere zaken die het lezerspanel aankaartte: - Wijkvertegenwoordigers klagen dat ze niet teruggebeld worden door de gemeente Leeuwarden. Ik las het ook in het vorige nummer

van Liwwadders. Deze klacht wordt vrij algemeen gedeeld: er wordt een terugbelverzoek genoteerd, maar desondanks niet teruggebeld.

- Ik erger me wekelijks aan de afvalbult in de Sacramentsstraat bij de Voorstreek. Bijna iedere dag staat er wat en de bult wordt daarna steeds groter.
- De gemeente zou eens goed moeten kijken naar wat er op de stoep staat. Scootmobielen wijken al uit naar de straat. Wandelaars met een rollator hebben moeite om op de stoep te blijven (Sint Jacobsstraat) omdat die scheef loopt.
- De terrassen versperren de doorgang. Gelukkig is die bij De Walrus (Gouverneursplein) weer wat teruggeschroefd. Maar bij Downies en Brownies op de Nieuwestad staan gewoon veel te veel tafels. Daar kom je met moeite langs. Ook aan het begin van de Nieuwestad is de doorgang veel te krap (bij Be One).

i www.theaterdebres.nl

Een muzikale rondreis door De Verenigde Staten

Een muzikale rondreis door De Verenigde Staten

Ga mee op een muzikaal avontuur en reis langs tien Amerikaanse steden. In elke stad maken we kennis met een bepalend genre voor de muzikale geschiedenis van het land.

We gaan van jazz, naar blues, rock-'n-roll, soul, gospel, folk, country, punk en Westcoast muziek. De namen die daar bij horen zijn onder andere; Louis Armstrong, Elvis, Aretha Franklin, Bob Dylan, Stevie Wonder, The Beach Boys, Lou Reed, Bruce Springsteen, maar ook de The Beatles en The Stones.

Spreker: Marc Stakenburg

THEATER DE BRES, LEEUWARDEN • 17 MAART

i www.appassionata-leeuwarden.nl

Camerata Trajectina

‘COLLEGIUM MUSICUM’

Tijdloze instrumentale kamermuziek uit 1657 van o.a. Nicolaus a Kempis, John Jenkins, Giovanni Legrenzi en Marco Uccellini.

Halverwege de 17e eeuw ontstonden er in alle grote steden er zogeheten Collegia Musica: muziekgezelschappen waar de gegoede burgerij (lees: rijk genoeg om een instrument te leren spelen) bijeen kwam om samen te musiceren. Het was een serieuze zaak: wie niet kwam opdagen, kon een boete verwachten.

CAMERATA TRAJECTINA

Lidewij van der Voort – viool

Saskia Coolen – blokfluit, viola da gamba

Cassandra Luckhardt – viola da gamba

Constance Allanic – harp, viola da gamba

Arjen Verhage – luit, barokgitaar

DOOPSGEZINDE KERK WIRDUMERDIJK • 17 APRIL

i www.vhdg.nl

Een tentoonstelling over sleutelen, falen en weer opnieuw beginnen

Tinker: het is Engels voor knutselen en improviseren, maar Frysk voor denker of filosoof.

Op het eerste gezicht zijn dat twee ver uit elkaar staande bezigheden, sleutelen en overpeinzen, maar kun je ze ook tegelijkertijd beoefenen?

In de expositie Tinker brengt curator Michiel Teeuw verschillende creatieve praktijken samen.

TINKER IS GRATIS TE BEZOEKEN

VAN 7 FEBRUARI T/M 29 MAART • NAAUW LEEUWARDEN

i www.sgleeuwarden.nl

Studium Generale lezing Egbert de Jong: Een democratie zonder problemen is geen democratie

In deze lezing gaan we op zoek naar de kracht van democratie in tijden van onzekerheid.

Nederland staat voor grote uitdagingen. Tijdens de campagne in aanloop naar de verkiezingen op 29 oktober leek iedereen, van links tot rechts, het erover eens: Nederland heeft behoefte aan een stabiele regering die eindelijk de problemen van dit land oplost. Het kan wél! Maar kunnen we de meest complexe maatschappelijke vraagstukken ook echt oplossen? En wie moet dat doen?

DE BEURS, WIRDUMERDIJK 34 LEEUWARDEN • 22 APRIL

Vergaderen | Lunch | Diner | Borrel

De Hofdame

Aan de voet van de Oldehove!

www.de-hofdame.nl

SCAN DE QR-CODE OM DIRECT IN TE SCHRIJVEN

alfa Mondzorg

AFVALCONTAINER HUREN IN LEEUWARDEN E.O.?

Afvalcontainer verhuur

(van 3m3 tot 40m3)

Milieustraat

Bedrijf & Particulier!

Einsteinweg 16 | Leeuwarden
058 213 1018 | info@oldehove-recycling.nl
www.oldehove-recycling.nl

www.cs2000.nl

PC & LAPTOP

REPARATIES

BIJNA ALLE MERKEN

ENGELSESTRAAT 55/A LEEUWARDEN

Vertrouw eens wat meer op je eigen burgers

Advertorial • Foto Marchje Andringa

‘Als wij in het college komen, dan stellen we meteen een wethouder voor overheidsefficiëntie aan.’ Ryan Veeman is lijsttrekker voor JA21. Hij is een man van stevige standpunten. In Leeuwarden gaat het roer om, mocht zijn partij invloed op het bestuur kunnen uitoefenen. ‘Het moet uit zijn met het wensdenken van het huidige college.’

Volgens Veeman kent het college van B en W de Liwwadder niet. ‘Wat ik daarmee bedoel?

Het college weet gewoon niet wat de Liwwadder wil. De Liwwadder wil zich niet laten vertellen wat hij of zij moet doen en laten. Die wil ook niet dat zijn handje vastgehouden wordt. Een voorbeeld? Neem de energiecoaches. Als iemand die over de vloer wil hebben, dan is dat prima. Maar je moet er wel zelf voor kiezen en niet zoals nu dat je zo’n coach opgedrongen krijgt.’

Al die betutteling, zoals JA21 dat noemt, leidt tot uitdijende bestuurslichamen. En dat van de gemeente Leeuwarden is veel te vet. ‘Als je daar al die overbodige zaken vanaf haalt, dan slinkt de overheid automatisch en heb je veel minder ambtenaren nodig. Leeuwarden is obees.’ Een gemeente zou vooral moeten faciliteren in plaats van besturen. ‘Leg niet te veel regels op aan burgers. Grijp pas in wanneer je signalen opvangt dat het mis dreigt te gaan. De burgers weten echt wel wat wel en niet kan. Je moet als overheid veel meer vertrouwen op jouw burgers.’

Ryan Veeman werkt als beleidsmedewerker van JA21 op het provinciehuis (‘daar ligt het politieke werk al geruime tijd behoorlijk stil’). Hij is student aan de NHL en wil graag docent maatschappijleer worden. De in Groningen geboren Leeuwarder was voorheen actief bij Forum voor Democratie maar verliet die partij omdat hij zich zorgen maakte over de radicalisering van deze partij. Maarten Goudzwaard (landelijk actief voor JA21) en Gert Jaap van Ulzen (provinciaal werkzaam voor de partij) beschouwt hij als zijn leermeesters. ‘Ik ben geïnteresseerd in de wereld en luister graag naar een tegengestelde mening. Daar kun je wat van opsteken.’

‘Door links beleid zijn we op veel terreinen achterop geraakt’

JA21 wil de veiligheid versterken. Veeman: ‘De politie zit veel te veel achter het bureau proces-verbaal in te typen. Dat moet anders. Wij snappen best dat je niet zomaar een blik agenten opentrekt. We hebben hierover overleg gevoerd met onze voormalige staatssecretaris Ingrid Coenradie (toen PVV, nu JA21). Met partijleider Joost Eerdmans zijn we van mening dat je het werk van agenten beter moet verdelen. Met Coenradie vinden we dat je regelmatig taskforces in moet zetten. Dan werk je binnen een bepaald gebied een specifieke taak. Neem afval of preventief fouilleren. Dat zijn zaken die je gebiedsgericht en

consequent moet aanpakken. Je schrikt je rot wat je bij zo’n fouilleeractie aan wapens bij burgers aantreft. We hebben in Friesland 250 onveilige plekken in kaart gebracht en daarvan liggen er bijna 200 in Leeuwarden. Als je zoveel onveilige plekken in je stad hebt, dan kun je rustig de conclusie trekken dat de investering in veiligheid niet op orde is. Dat geld is verkeerd besteed.’

JA21 richt zijn pijlen vooral op de partijen GroenLinks en de PvdA. Zij hebben in hun ogen taken later versloeren, het ambtenarenapparaat laten uitdijen en zijn te druk in de weer geweest met linkse hobby’s.

Veeman: ‘Door links beleid zijn we op veel terreinen achterop geraakt. We moeten af van die duurzaamheids-gekkigheid. Mensen zijn best in staat om voor zichzelf goede keuzes te maken die de gemeenschap als geheel ook ten goede komen. Nogmaals: vertrouw eens wat meer op je eigen burgers.’

Ook met de productie van woningbouw is het volgens JA21 gierend uit de hand gelopen. ‘Als je zo met duurzaamheid en elektrificatie bezig bent, als de linkse hobbyisten, dan kun je toch uitrekenen dat er een tekort aan stroom komt. Dat kun je toch op je klompen aanvoelen? Wij zeggen: los eerst de netcongestie op en sluit daar je bouwprogramma op aan. Nu heb je te maken met woningen die niet op het stroomnet kunnen worden aangesloten. Er zijn zelfs zonneparken die doelloos in het weiland liggen. Daar hoor je die rooie rakkers niet over.’

Ryan Veeman vindt dat er rond de Hounspolder, het bijzondere vogelgebied bij Goutum, gebouwd kan worden. ‘Wij zijn van: straatje erbij en bouw meer tiny houses. Een nieuw asielzoe-

kerscentrum hoeft er van ons niet te komen. Daar zitten we niet op te wachten. Wij zijn voor opvang van vluchtelingen in de regio. En doe vooral geen loze beloften.’ Ook over het autobeleid neemt de partij duidelijke standpunten in. ‘Een stad zonder auto is een stad zonder klant. Het is absurd dat dit college onder het mom van gezondheid en leefbaarheid de auto wil beteugelen. Daar denken ondernemers die de kurk vormen waar de maatschappij op drijft toch echt heel anders over.’

JA21 is teleurgesteld in de lokale VVD. ‘Ze hebben nauwelijks geknokt om bestuursverantwoordelijkheid te nemen. Bovendien stemmen ze in ruim driekwart van de gevallen mee met linkse college. De VVD is hier slappe hap.’ Ook wethouder Hein Kuiken van de PvdA krijgt een veeg uit de pan. ‘Als je zeven ton teveel aan belastingen int, dan ben je verkeerd bezig. Dan steek je een grote middelvinger op tegen de ondernemers. Dan kan de VVD wel mooie vragen stellen, maar wij vinden dat de wethouder de zaken bij elkaar moet rapen en oplossen. En anders aftreden.’

Dax Gastrobar

Dax Gastrobar te Leeuwarden staat garant voor gastvrijheid, een goede keuken, prettige bediening, ruime keus in eten en drinken, flexibiliteit, gezelligheid en altijd een goede prijs/kwaliteit verhouding.

- * Dagschotel €12,50
- * Driegangenmenu €27,50
- * Studentenkorting 10% over de gehele rekening

Grote Hoogstraat 32
8911 HB Leeuwarden

Tel. 06-38254603
gastrobardax@gmail.com

!!IEDERE DAG VERS NIEUWS!!
LEES DE LAATSTE BERICHTEN OP WWW.LIWWADDERS.NL

- MERA25 TEGEN DE UITVERKOOP VAN LEEUWARDEN – POLITIEK BEGINT BIJ DE GEMEENSCHAP EN NIET BIJ COMMERCIE
- RUIM HELFT KIESGERECHTIGDEN IS 50 JAAR OF OUDER

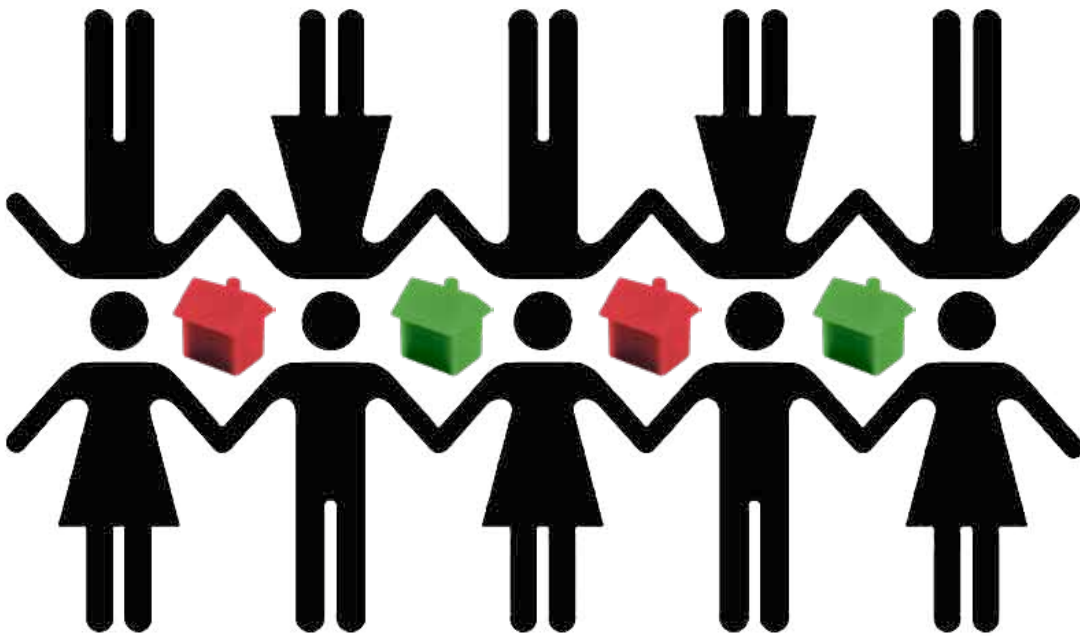
De gemeente is angstig om

Door Andries Veldman • Beeld Anton Feddema

wooncorporaties aan te pakken

‘Ik dacht dat het hier allemaal goed ging.’ Wethouder Nathalie Kramers (GroenLinks/PvdA) keek zaterdagmorgen verbaasd op van de problematiek die zij tijdens een bijeenkomst van GroenLinks/PvdA in Us Doarpshûs in Wergea voor de voeten geworpen kreeg. De tien aanwezigen beaamden dat veel in het ‘rode’ dorp met 1800 inwoners goed gaat, maar er waren ook zaken die onoplosbaar leken of in ieder geval slechts met veel moeite gerealiseerd lijken te kunnen worden. ‘Je praat als vrijwilliger tegen een muur’, aldus vrijwilliger Marjan Houkes.

Houkes zou bijvoorbeeld graag een pedagoog aan het werk zien bij basisschool De Twamêster. Daar is het regelmatig chaos. Volgens Houkes kan de school niet zonder professionele begeleiding nu ouders het te dikwijls laten afweten bij simpele klussen zoals leesbevordering of toezicht. Om een pedagoog op school te krijgen is Houkes in de materie rond het aanvragen voor subsidies gedoken en raakte toen verstrikt in een wirwar van regels en bepa-

‘DE DIRECTEUR VAN AMARYLLIS MOET ZIJN GEZICHT HIER EENS LATEN ZIEN’

lingen. Er wordt veel te veel gevraagd en dat is niet te doen voor een goedwillende vrijwilliger. Bij organisaties als de GGD (gezondheidsdienst) en Amaryllis (sociaal werk) heeft ze haar neus gestoten, die

houden de boot af. ‘Het is moeilijk om hier binnen te komen. Deze instellingen zijn aanbodgericht en niet in staat om maatwerk te leveren of mee te denken over wat we nodig hebben. Op papier klopt het allemaal wat ze zeggen, maar daar hebben we in de praktijk weinig aan.’

Wethouder Kramers zei de problematiek te herkennen. Haar handreiking was beperkt en behelsde het voorstel om ‘iemand’ de kar te laten trekken en de problematiek in kaart te brengen. PvdA-fractievoorzitter en dorpsgenoot Lydia van Santen suggereerde een snelkookpansessie. Een van de aanwezigen vond dat de vrije opvoeding uit de hand is gelopen: ‘Als je er iets van zegt, krijg je meteen een grote bek. Misschien kan een liniaal weer eens uitkomst bieden.’ Ook werd opgemerkt (het klonk als een dreigement) dat het contract met Amaryllis in 2028 afloopt. Van Santen: ‘Dan moet het sociale werk weer worden aanbesteed.’ Of de in het dorp actieve jongerenwerkers uitkomst kunnen bieden? ‘Die worden teruggefloten door hun leidinggevenden.’ Marjan Houkes: ‘De directeur van Amaryllis moet zijn gezicht hier eens laten zien.’

Rinie Boermans richtte haar pijlen op woningcorporatie Elkien, die maar beperkt in actie komt bij klachten van bewoners van 55 huurwoningen in vier straten in Wergea. Volgens Boermans weet de woningcorporatie precies wat er aan de hand is maar weigert met structurele oplossin-

De huisvesting van de Wergeasters bleek eveneens een onderwerp waar het tiental leden, verzameld rond een ronde koffietafel, niet over uitgepraat raakte. Oud-raadslid Wietse Martens vertelde dat hij in een te groot huis woont en graag zou verkassen naar een kleinere woning. Het nieuwe bouwplan dat in ontwikkeling was, en waar hij zich voor had ingeschreven, kon hem echter niet bekoren. Of dit bijdraagt tot de gewenste doorstroming waagde Martens te betwijfelen. Een ander plan om achttien flats (‘noem het geen appartementen, want dan stijgt de prijs’) om te bouwen tot ouderenvoorziening was mislukt. Wel had hij een compliment en een vraag. De pilot om dorpsgebonden jongeren voorrang te geven bij huisvesting liep naar behoren, maar waarom wordt de pilot dan niet omgezet in bestaand beleid?

gen te komen. ‘We hebben veel klachten over Elkien.’ Martens: ‘Ze zeggen dat het aantal huurwoningen wel minder kan. In andere dorpen zijn ze bezig huurwoningen te verkopen. Het is gewoon asociaal.’ Frans Slaterus: ‘De gemeente is angstig om wooncorporaties aan te pakken.’ Boermans: ‘Er zijn hier straten met woningen waar je niet kunt wonen. Elkien neemt haar huurders niet serieus. Zet de kachel maar hoger en ventileer meer, is hun advies. Het ligt dus aan jou als je schimmel op de muur hebt en slakken.’ Boermans was evenmin te spreken over huurdersbelang die voor de huurder op zou moeten komen. ‘Dat contact is lastig. Op papier doen zij netjes hun werk.’

Frans Slaterus: ‘Dergelijke zaken moet je aan de voorkant oppakken. Dan bespaar je latere kosten en werk je tegelijkertijd aan levensverbetering.’ Slaterus, vrijwilliger in het dorpsshuis, noemde de PvdA een machtspartij. Hij zou graag willen dat die houding omgezet wordt in krachtadige daden in de richting van organisaties zoals Elkien. Ook zei de vrijwilliger zich zorgen te maken over de toekomst van Us Doarpshûs mocht er een andere politieke wind in het dorp gaan waaien.

Wilma Feddema

‘Als de krant op is bij de Poiesz in Aldlân, dan stroop ik de hele stad af naar een nummer’

www.cs2000.nl

PC & LAPTOP

REPARATIES

BIJNA ALLE MERKEN

ENGELSESTRAAT 55/A LEEUWARDEN

Bedankt voor dit goede artikel. Graag lees ik meer van dergelijke stukken en daarom scan ik de QR-code en maak direct 1,50 over op de rekening van Liwwadders

Tekst André Keikes • Foto: André Keikes

HET HANGT ACHTER HET EN HET ROE

Vier plakkertjes in de hoeken en hij hangt. Het raambiljet. Er zijn er vele honderden te vinden achter Leeuwarder ramen. Het geeft je huis in een handomdraai een plek in de wereld, want je kunt ermee laten zien waar je voor staat, wie je ondersteunt of wat er plaatsvindt. Bijvoorbeeld een evenement dat niet over het hoofd gezien mag worden. Of het veel effect heeft, is een tweede.

Bij verkiezingen in vroeger tijden hing de halve stad vol postertjes. Raambiljetten of affiches zei men toen nog voordat we allemaal half-Amerikaantjes geworden waren. Voor de ARP, de KVP, de CPN, de PvdA en allerlei andere partijen die nu niet meer bestaan. Mensen hoorden bij de ‘zuilen’ en dat moest overal en altijd bewezen worden. Een opstandige jongere die uit recalcitrantie eens een PSP-biljetje voor het ouderlijk ARP-raam ophing, kreeg in die jaren een flinke uitbrander. Zo waren zijn ouders niet getrouwd.

Verkiezingsbiljetjes zie je niet veel meer. De gemoederen in de maatschappij zijn er ook te erg voor opgelopen. Voor je het weet, krijg je een steen door je zorgvuldig gewassen vensterglas. En wat maakt het ook uit, niemand zal er zijn stemgedrag door laten beïnvloeden. Zoals rozen

of schuursponsjes uitdelen ook niet het verschil maakt. En mogen die zinloze, potsierlijke gevaartes met tritsen postertjes naast de Waag ook weg. Zonde van het geld en het beschermd stadsgezicht.

Liefhebbers van vrede, ook wel ‘peace’ genoemd in hedendaags Nederlands, durven het nog wel aan om hun voorkeur te laten blijken. Op hun biljetjes staat zelfs ‘peace now’, wat van enig ongeduld blijkt geeft. Of het helpt weten we nog niet, want de oorlogen waar ook ter wereld woeden door. Misschien hebben de buitenlandse officieren en hun voetvolk de Liwwadder biljetjes aan onder meer de Troelstraweg en de Verlengde Schrans nog niet opgemerkt. Dat zal het zijn.

Vergelijkbaar zijn de eveneens met cellotape bevestigde papieren kreten ‘Stop genocide’, ‘Kernenergie, nee bedankt’ en

‘Stop de sloop’. Misschien kent u de laatste niet, maar er is altijd wel iets dat niet gesloopt mag worden. Om het even in welke stad. Het woord ‘stop’ is trouwens met afstand het meest gebruikte woord op stickers en raambiljetjes. Maar ook deze categorie postertjes neemt in aantal af. Daar heb je nu de internetpetitie voor, die soms wel

meer dan 33 keer ondertekend wordt. Allemaal voor de goede zaak en vooral het goede gevoel.

Als in het verleden de in zekere kring nog steeds betreurde orgelbespeler Feike Asma kwam optreden op het Müller-orgel in de Grote Kerk, hing de stad tot in de jaren zeventig vol witte biljetjes met zijn naam in dikke zwarte

letters erop. Verder kon je er de locatie op vinden, de tijd en de ernstige stukken die hij ongetwijfeld weergaloos zou vertolken. Van het Frysk Orkest had je ze ook. Tegenwoordig lopen Leeuwarders duidelijk veel minder warm voor het Noord Nederlands Orkest, want zulke aankondigingen zie je nergens, maar dat zijn dan ook Groningers.

VDMM
van der meulen metaal

Aan-/verkoop én recycling van oud ijzer en metalen voor bedrijf én particulier!

Einsteinweg 16
8912 AP Leeuwarden
+31 58 2130402
info@vdmm.nl
www.vdmm.nl

DE RODE LOPER
boekenpassage

ANSICHTKAARTEN - PLAATJESBOEKEN - CD'S - KUNST - SCHAKEN

NET BINNEN

JITSE SIKKEMA BEELDEN	FLORIS MEYDAM LEERDAMS GLAS 1944-1986
HOLLANDS REALISME DE ONBEKENDE WILLINK	CORNELIS DE LORM ONTWERPER
LETLAND, VERRASSENDE KUNST UIT DE 20E EEUW	EROTIEK IN DE KUNST TASCHEN
ALICE BRASSER GEDROOMD LAND	CONSTANT SCHILDERIJEN
DE PORTRETTE VAN HELGA ANDREW WYETH	WIE WEET SLAAG IK IN DE DOOD, JAN CAMPERT HANS RENDERS

SINT JACOBSSTRAAT 32 • IEDERE DAG GEOPEND VAN 11 TOT 17 UUR
MAANDAG EN ZONDAG VANAF 13 UUR

HET RAAM P T

‘Doorgaans ondoenlijk te ontcijferen’

Het moeilijke van raambiljetjes is vaak de enorme veelheid aan informatie die erop staat in kleine lettertjes. Opgehangen op een bovenetage of achter een raam van een huis met een voortuintje van een paar meter, is het doorgaans ondoenlijk te ontcijferen wat we vooral niet mogen missen. Maar zo’n met hekjes omzoomde tuin inlopen en dan pal voor het raam gaan staan van een Leeuwarder, die misschien nog in zijn verformfaaide pyjama met de nieuwste editie van de Kampioen, het kleurige bondsblad der ANWB, in zijn stoel zit, tja, dat doe je ook niet zo gemakkelijk.

Dus is het zaak, waarde biljetjesmakers, om niet te veel te willen. Vergeet ook vooral de noodzakelijke info niet. Bijvoorbeeld wáár iets plaatsvindt en wanneer. Er staat vaak van alles op, allerlei leuke dingen, maar je zoekt je nogal eens een ongeluk naar de datum of de zaal.

Bij SMOEL, de kunstwerkplaats voor mensen met een beperking in de Nieuwe Oosterstraat, hangen veel culturele postertjes, bij de Harmonie ook, maar of veel

passanten er de pas voor inhouden? Het is een soort cultureel behang. In de huizen waar culturen wonen hangen doorgaans ook de nodige varianten, vaak tot ver over de datum. Wat bevestigt dat het ophangen van raambiljetjes eerder een activiteit is voor de cellotapende ophanger zelf dan voor de passanten, een vorm van zelffeliciteit.

Natuurlijk heb je ook nog de wildplakkers, maar nu internet alles overneemt, zijn de nachtelijke plakploegen veelal uit beeld geraakt. Het is ook helemaal niet leuk meer nu de gemeente zelf tien zuilen heeft neergezet, zoals bij de Vrouwenpoortsbrug, in winkelcentrum Camminghaburen en op het Cambuurplein. Waar het ‘wildplakken’ mág! Getverderrie, dat wil je toch niet? Alleen de landelijk opererende plakploeg Loesje uit Arnhem, die met de vindingrijke kreten, probeert het nog wel eens. Je kunt zulke tekstvondsten (‘De politiek is niet de waakhond van de media’) trouwens ook gewoon achter het raam plakken. Of desgewenst achter het behang.

Uitstalraam

Tekst en beeld: André Keikes

Uitstalramen, beter bekend als etalages, speelden lange tijd een grote rol in de detailhandel. Je liet als winkelier zo veel mogelijk spullen zien, vaak met prijskaartjes, om zo de klanten naar binnen te lokken. Graag een beetje mooi, stijlvol, zodat je winkel haast een klein theatertje werd. Fraai uitgelichte poppen of feestdagenversieringen maakten het plaatje compleet. Hoe zien de Leeuwarder etalages er vandaag de dag uit? En wat er gebeurde er met de etalages als een winkel sloot?

DEEL 6

Dichtplakfolie

Sommige etalages uit de tijd van de zelfstandige winkeliers blijven een etalagerol houden, andere krijgen een nieuwe invulling. Maar soms gaat de oude functie verloren, zelfs in de binnenstad. Zoals dit grote raam in de Nieuwe Oosterstraat. Het is niet de enige plek waar de dichtplakfolie toeslaat. Tot in de jaren zeventig van de vorige eeuw, misschien zelfs nog wel langer, was hier een bloemenwinkeltje gevestigd, dat zich zelfbewust bloemenhal noemde. Maro’s bloemenhal, om precies te zijn. Er stonden plantjes en bloemen voor de winkel op straat, zonnenschermpe erboven. Leuk. Niet te verwarren met de drollerige stoeptuintjes van tegenwoordig. Het was een van de talrijke kleine winkeltjes die Leeuwarden toen nog kende. Ernaast, richting Druifstreek, zat het grotere Bloemenhuis Corona, waar de bloemenhal misschien wel onderdeel van uitmaakte. Zo’n winkelnaam zou nu gefronste wenkbrauwen opleveren, maar het had destijds echt niets met mondkapjes te maken. De fraaie, grote etalage is nu geen etalage meer. Wat rest is anoniem plakfolie.

NIEUWE OOSTERSTRAAT

BEKIJK DE TALKSHOW
OP HET YOUTUBE-KANAAL VAN
HET STADSBLAD LIWWADDERS
(OPNAME: 28 FEBRUARI)

Ik zie nooit een raadslid in de Doelesteeeg

Advertorial

'Jongeren kennen nauwelijks raadsleden. Ze voelen zich ook niet gerepresenteerd door de raad van Leeuwarden.' Rixt van der Meulen en Harm Smid van GB058 vinden dat de stem van jongeren binnen het gemeentelijke bestuur gehoord moet worden, en nog belangrijker dat het 'systeemdenken' doorbroken wordt. Rixt: 'Vaak is het probleem dat gepresenteerd wordt niet goed duidelijk. Hoe kun je dan aan de oplossing werken?'

'De oplossing van vandaag is het probleem van morgen. Dat moet anders'

Als je het probleem van een bepaald dossier in de gemeenteraad niet goed helder hebt, dan wordt het ingewikkeld om aan een oplossing te werken. Dan is de oplossing van vandaag het probleem van morgen.' Als voorbeeld geven de twee kandidaat-raadsleden van GB058 (de fusiepartij van Gemeentebelangen Leeuwarden en LIJST058) de verkeerssituatie van het Blokhuisplein bij de oude gevangenis Blokhuispoort. Rixt: 'Dat is gemaakt vanuit een idealistische visie.' Hier is het shared space-principe toegepast. Dat betekent dat alle verkeersdeelnemers gelijke rechten hebben en op elkaar moeten letten. Je gunt elkaar als het ware voorrang, volgens het ideaalbeeld. In de praktijk is dit kruispunt gevaarlijk voor de

verkeersdeelnemers, dat komt niet alleen door de hoeveelheid verkeersbewegingen maar ook omdat het shared space-principe niet op de juiste wijze is uitgevoerd. Rixt en Harm zeggen hierover: 'Het idealisme is mooi, maar realisme is beter. Kijk naar de praktijk en verbeter dit kruispunt.' Het zelfde geldt ook als het gaat om de Stationsweg. 'Het ziet er op het oog mooi uit, als je de ongelukken wegdenkt. We moeten af van het wensdenken van een partij als Groen-Links/PvdA, die milieuzones wil invoeren en het gebruik van de toegang van de auto beperken.'

Rixt van der Meulen studeerde hotelmanagement bij Stenden en later, naast haar werk, design driven innovation. Desondanks solliciteerde ze na afloop als vakkenvuller bij de Lidl. Daar

schaalde men de dochter van de groenteman uit de Nieuwe Oosterstraat hoger in en werd ze uitgenodigd om in een klasje te worden klaargestoomd tot filiaal leider bij de supermarktketen. Inmiddels staat ze aan het hoofd van een Lidl-filiaal in Drachten. 'Ik dacht: als ik eenmaal binnen ben als vakkenvuller, dan klim ik wel hogerop.' Harm Smid studeerde Hotel en Eventmanagement aan de TIO Business School in Groningen en studeert nu makelaardij en vastgoed aan de NCOI. Hij werkt bij restaurant Fellini.

Wat zouden ze het eerst willen veranderen, mocht hun partij een stem in het college krijgen? Harm: 'Er moeten weer meer evenementen kunnen plaatsvinden. We hebben met organisatoren van evenementen gesproken

De twee kandidaat-raadsleden (nummer 6 en 7 op de lijst) hebben gesprekken gevoerd met de jongerenorganisatie TIENSKIP, die zich ook inzet om de politiek tastbaarder te maken. De turbulente mondiale ontwikkelingen lijken de jongeren nauwelijks te raken. 'Daarin is men vrij dubbel. Aan de ene kant wordt er gezegd: wat kunnen we doen, en aan de andere kant wordt verschrompt opgekeken en gezegd: shit, mijn energiecontract loopt af.'

en die zeggen dat het in Leeuwarden steeds lastiger wordt om zaken te organiseren. Ook in de dorpen speelt dit.' Rixt: 'De gemeente wil geen grote artiesten in de stad omdat die niet meer te beveiligen zijn. Daar komt veel te veel publiek op af, zegt men. Open Air gaat niet door en zo verdwenen er in de loop der tijd allerlei evenementen in en rond Leeuwarden. Een tussenweg zou kunnen zijn dat je kleinere evenementen organiseert.' De twee vinden dat het college actiever moet handelen. Een oplossing voor het organiseren van evenementen in recreatiegebied De Groene Ster laat nog altijd op zich wachten.

Harm: 'Jongeren moeten meer van zich laten horen. Tienskip organiseert binnenkort een jongerendebat.' Met grote regelmaat brengt Harm Smid de partij GB058 onder de aandacht van de

bezoekers van de Doelesteeeg. Hij blijkt een fervent stapper te zijn die geregeld de cafés De Oude Stoep, de Nachtwacht en de Kantelaar bezoekt. Rixt houdt het bij een bezoek aan café Prins H. Harm: 'Ik deel in de Doelesteeeg mijn visitekaartjes uit. Ze kennen mij daar ondertussen wel.' Van concurrentie heeft hij niks te duchten. 'Ik heb er nog nooit een raadslid gezien, terwijl je dat toch wel zou mogen verwachten als je kijkt welke problematiek er allemaal speelt.' De twee wijzen op de drugsproblematiek waarvoor nog geen begin van een oplossing is gevonden. Ook vinden ze dat het sluitingsbeleid toe is aan revisie. 'Om tien voor drie 's nachts is het chaos in de Doelesteeeg. Na drie uur wordt er niemand meer binnengelaten. Kort voor dit tijdstip probeert iedereen nog even het gezelligste café te vinden. Dat zouden we anders willen organiseren.'

'We willen meer evenementen'

EXTRA KRANTEN OP DE SCHRANS, MAAR NIET BIJ DE ALBERT HEIJN

SLECHTS TWEE KRANTEN LIWWADDERS MOGEN ER IN HET KRANTENREK VAN DE AH IN DE SCHRANS LIGGEN. DIE ZIJN ZO WEG. VANDAAR ZIJN ER EXTRA KRANTEN VERKRIJGBAAR BIJ SUPERMARKT ODIN, DE BOER WONINGINRICHTING, DE BOER WARENHUIS, SCHOOTSTRAVIS, VAN DER KAMP TABAKSZAAK, DE FRIESE SCHRIJFKAMER EN BIJ FIETSSATION058.

Actrice Desi van Doeveren speelt Aletta Jacobs in *ALETTA de musical*, de fonkelnieuwe productie van Theater Oostpool en TEC Entertainment. Ze neemt het publiek mee in het leven van de eerste vrouwelijke arts van Nederland, die haar tijd ver vooruit was.

FOTO'S: STEF VAN GELDER

Desi van Doeveren wekt Aletta Jacobs tot leven in *ALETTA de musical*

Door: Gina Miroula

'Het voelt alsof ik een soort taak krijg,' zegt actrice Desi van Doeveren (35) vanuit haar appartement in de Amsterdamse Baarsjes, waar ze via Zoom inbelt voor het interview. Ze lacht breed terwijl ze vertelt over haar nieuwste rol: Aletta Jacobs, een vrouw die haar tijd ver vooruit was. 'Vanaf het moment dat ik me in haar leven verdiepte, dacht ik: wat een iconisch figuur.' Aletta Jacobs (1854-1929) brak met alle verwachtingen. Ze werd de eerste vrouwelijke arts van Nederland en was een voorvechtster van vrouwenrechten. Voor de voorbereiding trad Van Doeveren letterlijk in Aletta's voetsporen. Ze bezocht Sappemeer, Jacobs' geboorteplaats, en liep langs plekken die bepalend waren in haar leven. 'Het is bijzonder om iemand te spelen die geen vrouwelijk voorbeeld had. Soms voelt het alsof ze even over mijn schouder meekijkt.' In *ALETTA de musical* komt Jacobs niet alleen naar voren als historische figuur, maar ook als mens: koppig, humoristisch, soms zacht, altijd moedig. De rol vraagt om zang, spel en timing, maar vooral om menselijkheid.

FOTO: ANNE VAN ZANTWIJK

'Ik voelde me echt verbonden met haar leven'

Hoe reageerde je toen je hoorde dat je Aletta Jacobs ging spelen?

'Ik wilde het meteen met alle tachtig handen die ik niet heb aanpakken en ben direct begonnen met het verzamelen van materiaal. In het begin wist ik niet zoveel over haar, want in geschiedenisboeken staat maar weinig, alleen dat het over een dokter ging.'

'Toen Daria me belde (Bukvić, regisseur en artistiek leider van Theater Oostpool) met het goede nieuws, was ik in Nieuw-Zeeland met mijn vriend. Ik kwam net uit de douche, het was elf uur 's avonds. Ik heb gegild toen ik de rol kreeg.'

Wat vind je bijzonder aan Aletta Jacobs?

'Ik bewonder veel aan Aletta. Ik zou graag ongeneeerd in haar (puber)brein willen meekijken: waar kwam die intrinsieke kracht, die bijna instinctieve drang naar rechtvaardigheid, vandaan? Ze had nauwelijks vrouwelijke voorbeelden. Juist daarom vind ik het bijzonder dat zij al jong een vanzelfsprekende weerstand tegen onrecht voelde, sterker dan de sociale druk. Wat een lef, moed en veerkracht.'

Hoe heb je Aletta leren kennen, en wat verraste je het meest over haar?

'Een belangrijke gelijkwaardigheid voor haar was dat vrouwen een stem hebben en regie over hun eigen lichaam. Haar leven zat vol tegenslagen (ze verloor o.a. een kindje), maar ze ging altijd door. Toen ze arts was, zag ze hoe belangrijk het was dat vrouwen zonder schaamte naar de dokter konden. Ruim veertien jaar lang heeft ze gevochten dat vrouwen in winkels mochten zitten in plaats van staan. Ze had een enorme innerlijke drive, en dat zie je ook terug in het stuk. Zelfs als mannen haar probeerden tegen te houden, bleef ze op zoek naar vrouwen wereldwijd die ook voor zichzelf wilden opkomen.'

Herken je iets van jezelf in Aletta?

'Ja, absoluut. Dat dingen je zomaar overkomen en dat je ergens in kukelt. Ooit zong ik bij de begrafenis van mijn opa *Ave Maria*. Ik vond het rete spannend en sloot mijn ogen. Toen voelde ik me ineens heel groot, alsof ik iedereen kon optillen en naar de overkant kon dragen. Dat gevoel heb ik nu ook bij Aletta. Ik ben nieuwsgierig, ongeneeerd, en ik vind niks te gek. Als iemand iets met me wil delen, veroordeel ik dat niet. Ik deel zelf ook veel met vrienden en familie.'

Hoe heb je je voorbereid op de rol?

'Ik heb haar boek gelezen, dat ze zelf schreef, dichterbij kom je niet. Ze was grappig, een voorvechtster, maar ook zacht en lief. Ze was moeder, maar verloor haar kindje, wat terugkomt in een nummer over verlies in de voorstelling.

Voor de voorbereiding ben ik naar Sappemeer gegaan, haar geboorteplaats, en deed de Aletta-wandeling langs belangrijke plekken uit haar leven: haar HBS, het ouderlijk huis, waar ze op de trein stapte. Voor haar huis heb ik het gewoon gedaan: ik belde aan. Er woont nu een kunstenares met haar man. De sfeer en de verzameling boeken, brieven en ansichtkaarten, die haar man me liet zien, gaven mijn fantasie een enorme boost. Alles voelde ineens dichtbij; ik voelde me echt verbonden met haar leven.'

Wat is je favoriete scène of nummer?

'Het lied over het overlijden van haar kindje raakt me enorm: eerlijk en mooi. Daarnaast zing ik graag de nummers over jezelf opzij zetten voor het grotere goed, en een krachtig female empowerment-duet met Gaia Aikman. Er zijn ook grappige scènes, zoals met Eva van der Gucht als pessarium: droog en geestig, terwijl het tegelijk ontroert.'

Hoe is het om met deze cast te werken, en wat kan het publiek verwachten qua muziek, stijl en energie?

'De cast is geweldig; er zit veel hart in en veel goodwill. Iedereen is open naar elkaar en vol energie. We hebben ook een all-female band, wat alles heel gelijkwaardig laat voelen. Ik kijk er enorm naar uit om te spelen, zeker naast Gaia Aikman, die zo'n krachtige stem heeft en fantastisch zingt. De muziek is van Sjaan Duinhoven, Wilko Sterke en Jeroen Sleyfer; de vrouwen spelen zelf op gitaar, bas, saxofoon, toetsen en drums. Het geheel heeft veel levens- en vechtlust. Muzikaal is het veelzijdig: pop, rock en soul. Vaak virtuoos en krachtig, maar er zijn ook intieme liedjes.'

Wat betekent 'Niets is onmogelijk', de ondertitel van de musical, voor jou?

'Ook al ben je alleen, als je moed durft te tonen, kun je verschil maken. Schaamteloos jezelf overal voor inzetten, met een goed hart, dat geeft vertrouwen.' Wat maakt deze musical anders dan andere producties? 'Ik ben heel blij dat we een groot publiek kunnen bereiken. Met musical kan je velen raken en bewustzijn creëren over gelijkwaardigheid. Het is nooit te laat om dat te voelen. Samen staan we sterk. Ik wil laten zien dat we gezegend zijn dat we regie hebben over ons eigen lichaam, iets wat niet overal vanzelfsprekend is. Bewustzijn verspreiden via een komische maar stevig inhoudelijke musical met een flinke vleug lieflijke 'fuck it'-energie, dat vind ik fantastisch.'

DE Harmonie ||•||
STADSSCHOUWBURG LEEUWARDEN

ALETTA DE MUSICAL 24 EN 25 APRIL IN DE HARMONIE
INFO EN TICKETS: HARMONIE.NL

ALS JE ECHT WAT WILT, KOMT HET ER OOK

Easterlittens (Oosterlittens): het dorp van het grote plein midden in het dorp en de vele steegjes, die bijna allemaal naar het water leiden. Het dorpslied zegt het al: 'Kinn' jim' 't doarp wol mei de steechjes.... kinn' jim midden yn'e buorren 't grutte plein, sa rom sa wiid? Dat is Littens sûnder mis. 't Fleurichst doarpke dat der is'.

Beeld: Anton Feddema

De eerste die we spreken is Jantine Hettinga en zij wijst erop dat Littens het dorp is van het Frysk kampioenskip jeu de pelote, een soort van kaatsport waarbij het hele plein gebruikt wordt. Een heel spektakel met veel publiek. Op It Plein staat een duidelijk zichtbaar bord, met alle kampioenen erop vermeld. De keatsferiening 'Onder Ons' organiseert sinds 1999 het Iepen Frysk Kampioenskip jeu de pelote. Deze wordt zomers gehouden. Het moet gespeeld worden op straatstenen met een ploeg van vijf man. De lengte van het speelveld is 72 meter en volgens de Littensers die ik sprak is het een zeer boeiend schouwspel. It Plein is er qua afmetingen uitermate geschikt voor. Naast het gewone kaatsen is er ook het nachtkaatsen, dus een echt kaatsdorp. Maar zegt Jantine: 'Ook voetbal. Door het voetbal zijn wij in Littens komen wonen, in de nieuwbouw aan de rand van het dorp.' Het dorp wilde destijds uitbreiden en toen ontstond er een collectief particulier opdrachtgeverschap, dus is die nieuwbouw uit eigen initiatief van de grond gekomen. Haar man speelde bij de voetbalvereniging in Littens, zo hoorden zij hiervan. Jantine vindt het heerlijk wonen, zo aan de Boalserterfeart, alweer sinds 2012.

'We moeten wel met elkaar optrekken want we zijn een klein dorpje, dus samen moet je het doen. In lytsskalige mienskip, daarom is het hier zo heerlijk. Als je echt wat wilt, komt het er ook.' De Voetbalvereniging Oosterlittens (VVO) heeft een regiofunctie en fungeert als de samenbinder. Verder is er van alles: toneel, badminton, gymnastiek, volleybal, veel sport dus. De kinderen gaan naar school in Winsum. Nu was ik op zaterdagmiddag in Easterlittens en dacht mooi even een kijkje te nemen bij een voetbalwedstrijd, maar het veld lag er verlaten bij: ze speelden een uitwedstrijd.

Op It Plein staan tal van auto's (ja, ook die van mij), wel een beetje jammer, want dat onttrekt het mooie uitzicht op het geheel. Er staat een markant gebouw: 'Herberch Het Wapen van Friesland', nu een voortreffelijk restaurant en in het weekend geopend. Littens was een belangrijk punt van waterwegen: een kruispunt van de Boalserter Feart en de Frjentsjerterfeart, de routes Sneek-Franeker en Leeuwarden-Bolsward kruisten elkaar. Er waren dan ook verschillende herbergen: Huylckenstein met een heuse tolbrug, herberg Bij de Terp en herberg Vlaamsche Banken. Er staat nog een hoog oud kaaspakhuis. Logisch dat Littens wel zo'n tiental schippers als inwoners had. Ze

'De bekendste predikant die Oosterlittens ooit heeft gehad is ongetwijfeld ds. Balthasar Bekker (1636-1698), een groot theoloog die streed tegen heksenvervolging'

lagen doorgaans aan de walkant van de Buorren. Er was nog een schippers-wc in het voormalig lokaal van de Hervormde Kerk aan de Goudtsjebloemsteek. Schippers hadden het arm en de toenmalige gemeente Baarderadeel had zelfs een speciale commissie in het leven geroepen om de grootste nood van de schippers te lenigen.

Ik doe een rondje rond de kerk. Het kerkhof is een weergave van historie, typisch Littensere

familienamen: Hankel, Faber, Van Zandbergen, Seffinga, Toering, Oostra en Frankena. Waar komt eigenlijk de naam Littens vandaan? In 1275 werd er gesproken over Lechenge, 1370 Lettinghe en in 1402 van Aesterletzenze en er volgen nog diverse spellingen, totdat het van Oosterlittens Easterlittens werd. Lettinghe komt, zo zeggen bronnen, van het âld-Fryske lêta, laten, het laten afvoeren van overtollig water. Bij dit kruispunt van wateren met bruggen en waarschijnlijk een sluis was er sprake van wegvoeren van onnodig water, dat was ook het geval bij het andere Littens: Westerlittens, zuidwestelijk van Wommels.

Easterlittens kent nog enkele buurschappen: officieel waren dat uitburens (útbuorren), zoals Skrins, Wammert, Weakens en Wieuwens. De kerk is van oorsprong rooms-katholiek en gewijd aan de Heilige Margaretha. He oudste deel is van de 12 eeuw. De toren, oorspronkelijk een zadeldaktoeren, is veel nieuwer, met een spits uit 1854. Er is veel geknutseld aan de kerk, steeds weer andere steensoorten werden toegepast, duidelijk te zien, zoals tufsteen en kloostermoppen. Er zijn twee rouwborden, van de Van Hettinga's. Er staat zelfs een apart torentje, een

zogenaamd bedeklokje, op het dak van het koor. Opmerkelijk is ook de apart aan de noordzijde aangebouwde oorspronkelijke sacristie, uit de 15e eeuw. De bekendste predikant die Oosterlittens ooit heeft gehad is ongetwijfeld ds. Balthasar Bekker (1636-1698), oorspronkelijk uit Metselwier, een groot theoloog die streed tegen heksenvervolging. Hij hing moderne Verlichtingsopvattingen aan, ontleend aan Descartes. De kerkdiensten worden nu gedeeld met Baard en Winsum, er komen dan nog zo'n 24 kerkgangers.

Terwijl ik het kerkhof verlaat zie ik een echtpaar thuiskomen, ze brengen zo te zien boodschappen in huis. Ik maak even kennis en mag meteen binnenkomen. Het is het echtpaar Jan en Willy Oostwoud. Officieel had ze Rinske zullen heten, maar haar grootmoeder was in 1901 in Duitsland geboren en toen ze haar naam daar wilden inschrijven, Rinske, kon dat niet, die naam bestond niet in Duitsland, toen noemde overgrootvader zijn dochter naar koningin Wilhelmina en zo heet Willy dus nu ook. Ja, ze hadden net boodschappen gedaan bij de supermarkt in Winsum, daar is alles. Ze wonen 'tigel nei it sin' in Littens, al dertig jaar alweer. Ze

- * WIJ WILLEN EEN POLITIE DIE COULANT OPTREEDT WAAR HET KAN EN HARD WAAR HET MOET
- * SNELLER BOUWEN VOOR WIE HET ECHT NODIG HEEFT, OOK VOOR ONZE SENIOREN
- * JUISTE ZORG DICHT BIJ HUIS
- * GEEN VERBOD OP BESTELBUSJES OP DIESEL EN BENZINE IN DE BINNENSTAD
- * VOOR EEN WARM KLOPPENDE BINNENSTAD MET RUIMTE VOOR ONDERNEMERS
- * BEHOUD EN UITBREIDING VAN WIJK-, DORPSHUIZEN EN MULTIFUNCTIONELE CENTRA
- * VEILIG EN SCHONE WOONOMGEVING

ONZE SERIE OVER LEEUWARDER DORPEN: EASTERLITTENS

‘En vergeet de familie Santema-Van der Eems niet, de familie Von Trapp van het dorp’

zijn Grousters. Ze waren destijds op zoek naar een leuk huis en in Grou was het net niet te vinden en hier vonden ze hun thuis. Jan heeft het allemaal eigenhandig opgeknapt en ze kijken nu uit op het kerkhof en op het dorpscentrum. Wat is Littens voor hen? Er wonen hier originele mensen, je hebt hier echt mooie sociale contacten, zo eten ze geregeld met elkaar met zo’n 55 mensen. In het dorps huis de Jister zijn veel activiteiten en ze hebben een eigen dorpsblad: De Hysp, sinds 1987. Ook de website (www.easterlittens.nl) is goed verzorgd, steeds met activiteiten en veel mededelingen.

Littens heeft 375 inwoners, verdeeld over 197 adressen in 181 huizen. De gemiddelde WOZ-waarde is 300.000 euro. 82 % van de woningen is eigendom en dat is veel! Het dorp heeft 2 hectare water. Er zijn slechts 45 kinderen in de leeftijd 0-15 jaar. De grootste leeftijdscategorie is de groep van 45-65, daar zijn er 130 van. En dan de ouderen: er zijn 90 65-plussers. Er zijn twintig kinderen voor het primair onderwijs, die gaan hoofdzakelijk naar Winsum, een enkele naar Baard. Er zijn 35 bedrijfsvestigingen gemeld in Littens. Hoe zit het met de misdaad in Easterlittens? Er was sprake van 15 keer horizontale fraude in 12 jaar (oplichting). Vermogensdelicten: zo’n 6 keer. En dan ongevallen: in 12 jaar waren er 11 ongevallen op de weg. En er waren 5 geweldsmisdrijven. Wat vinden ze eigenlijk van de gemeente Leeuwarden, waar ze sinds 2018 bij horen? De reacties die ik daarbij van mijn gesprekspartners opteken, zijn niet onverdeeld positief. Ze hebben er niet veel aan, zeggen ze. Leeuwarden is een ver van mijn bed show. Het groen, vooral op de sportvelden, ligt er wel mooi bij. Men vraagt zich af waarom ze bij Leeuwarden ingedeeld werden.

Op 12 oktober 1985 was er een groot evenement in Littens. Er werd een boek gepresenteerd, ‘Uit de geschiedenis van Oos-

terlittens’ door Jolt Oostra Rzn. Mijn schoonouders kwamen beide uit Easterlittens, dus ik hoorde altijd veel verhalen over het dorp, en zo kreeg ik dat boek ook in bezit. Een zeer goed gedocumenteerde studie, met aandacht aan alle aspecten van Littens, ook wie er waar woonden. Een grote reünie werd er georganiseerd, er was toneel, muziek, eten en It Pealtsje (Paaltje) van Easterlittens werd onthuld door burgemeester Oldenzijl. It pealtsje is het uitdrukking van een legende uit Littens: over een arme schoenmaker die rijk werd.

Als Jan Oostwoud de krant wegbrengt naar een medelezer loop ik met hem op. Op het Plein legt hij me het jeu de pelote uit. Inderdaad, een uitstekende locatie daarvoor. Hij brengt mij bij Tine en Tonny Folkerts, want daar moet ik beslist naartoe, zegt Jan. Die weten ook erg veel van Littens.

Het echtpaar Folkerts ontvangt mij hartelijk. Tonny zat het schaatsen op tv het te kijken, maar hij doet meteen de knop uit en we gaan gezellig aan tafel. Ik krijg koffie met gebak. Ze beginnen meteen al te vertellen. Littens is de mienskip, dat waren ze al voordat dat begrip echt werd uitgevonden. Tine Folkerts-Seffinga ken ik nog vanuit de politiek, ze was jarenlang PvdA-wethouder in Littense-radiel. ‘We doen hier veel met elkaar, eigenlijk alles wel. Tonny lag laatst ziek in bed voor het raam: hoeveel mensen dan wel niet even komen aanlopen?’ Tine had tenslotte maar een briefje op de deur gedaan, dat ze achterom moesten komen. Laatst waren ze nog op Omrop Fryslân TV; in het populaire programma Hea. Ze deden de voorjaars-schoonmaak: húshimmelje. Ze waren bezig met zilverpoetsen. Tonny heeft een bijzondere hobby; redens slypje, dus schaatsen slijpen. Dat

stamt nog vanuit het verleden vanuit de familie. Ze wonen in een markant huis, ooit een smederij met drie huisjes, in 1920 tot één gemaakt. Het is ook het geboortehuis van Tine’s neef Meindert Seffinga, nu directeur van het Historisch Centrum Leeuwarden. Haar grootvader Yeb Seffinga stichtte met andere dorpsgenoten de christelijke school en de evangelisatie van de Hervormde Kerk. De zuivelfabriek was de kurk waar Easterlittens jaren op dreef, die kwam er al in 1888. Het benodigde ijs werd uit de Boalserter Feart gehaald, ijskloppen heette dat en dat sloeg men dan op in het ijspakhuis. In de vijftiger jaren werd de fabriek omgebouwd tot een voedingsmiddelenfabriek: aardappelmeelproducten, melkpoeder en soepproducten voor automaten. Het mocht allemaal niet baten, de fabriek moest in 1982 sluiten. Toen vertrokken er wel twintig gezinnen en dat werd de doodsteek voor de school, aldus Tine. Het fabrieksgebouw heeft er nog lang gestaan, maar nu staat alleen de pijp er nog en zijn er op die plek prachtige huizen gebouwd, in een stijl die bij het zuivelcomplex past. Net als Jantine wijzen de Folkerts mij op de jaarlijkse spulwike in de zomervakantie voor schoolgaande kinderen. Ooit ingesteld door de gemeente Littenseradiel, in drie dorpen is de basisschool-jeugd dan bezig met tal van spelen, spelletjes en sport. Dat is in Weidum, Littens en Easterwierrum. Vroeger was er haat en nijd tussen de kerken en scholen, maar gelukkig, dat is nu allemaal voorbij.

De toneelvereniging is erg actief, niet met een gewoon toneelstuk, maar steeds een creatieve voorstelling. Dan zitten er wel 300 man in de boerderij van de Lettinga’s. Dat betreft ook de verhalenavond. Zomer 2024 was Littens het levende decor van de

voorstelling Fanfare van Tryater. Een doorslaand succes, geheel uitverkocht.

Er is een zwemclub, van 10-12 mensen, die zijn elke dag even in het water. De fietsgroep maakt elke twee weken een tocht van 40 kilometer en dan drinken ze koffie op de camping. Er is aan de overkant van het dorp over de feart een heel mooie camping en haven It Krúswetter, met heel attractieve paviljoens, compleet met restaurant. Ik neem afscheid en wandel door het dorp. Even langs de Frjentsjerter Feart, over het bruggetje, door steegjes en dan weer op It Plein, maar ik wil toch nog even verder. Ik ga over een brug op de Skrinserdyk en kom bij het huis van Ria Kraa, net buiten het dorp, zij is hoofdredacteur van het Friesch Dagblad. Haar partner Dik Nauta brengt de kranten rond in Littens. Ria wijst op een paar bijzondere mensen in Littens. De familie Bruinsma op Wieuwens bijvoorbeeld: ze stellen hun bûthús, schuur, beschikbaar als buurtwinkel, van de organisatie Natuerlik littens e.o., met ecologische groente en fruit, duurzame producten uit de omgeving. Je kunt er ook andere boodschappen bestellen van de biologische groothandel. Met elkaar zijn ze lid van deze voedselcoöperatie. Elke zaterdagochtend is ‘de winkel’ anderhalf uur open en hebben ze dienst. Ria is één keer in de zes weken ‘winkelfuffrouw’. Daar hoort dan een kopje koffie en een praatje bij. Dit valt allemaal onder het Europese project Local Food Works. (zie hun website). De Bruinsma’s waren destijds ook initiatiefnemers voor It Hûs fan de Wrâld, een gezamenlijke aankoop van een huis voor een Syrisch gezin. Echte mienskip-minsken zegt Ria. En vergeet de familie Santema-Van der Eems niet, de familie Von Trapp van het dorp. Ze doen aubades met kerst en koningsdag, spelen in alle muziek- en toneelevenementen mee. Dat alles maakt dit dorp zo leefbaar.

Bearn Bilker, 30 januari 2026

IEDERE DAG OP
WWW.LIWWADDERS.NL

KOKEN MET KLAAS

(KLAASKASMA@LIVE.NL)

SALADE MET KIP EN GEMBER

Op de boerenmarkt kocht ik een witte kool. Toen ik hem in mijn tas deed had ik er spijt van. Ik moest er nog een eind mee lopen en de kool woog bijna twee kilo. Ook was ik vergeten dat de croissantjes die ik als lunch wilde eten ook in de tas zaten. De kool had ze onherkenbaar gemaakt.

Wat moet ik als man alleen met zo’n joekel van een kool dacht ik, toen ik hem een paar uur later op het aanrecht zag liggen. Even overwoog ik om al mijn burens uit te nodigen te komen eten. Maar dat waanzinnige plan heb ik snel laten schieten. Ik ga gewoon veel recepten met witte kool zoeken en die maak ik dan tot de kool op is. Waarschijnlijk ergens aan het eind van de maand. Morgen eet ik roer-gebakken kool met pindasaus, dan koolpannekoekjes, kool met spekjes, kool met gerookte zalm. Koolpakketjes gevuld met couscous, geroosterde kool van de barbecue, Russische koolsoep, enzovoort, enzovoort.

INGREDIËNTEN VOOR 4 PERSONEN:

- 1 eetlepel knoflook uit de knijper
- 1 eetlepel geraspte gember
- 2 eetlepels olijfolie
- 1 theelepel geraspte limoenschil
- 2 eetlepels limoensap
- 1 theelepel suiker
- zout en peper
- 2 kipfilets met vel
- 200 gram dungseden witte kool
- 100 gram wortel, in dunne reepjes gesneden
- korianderblaadjes
- handjevol cashewnoten

BEREIDING:

Fruit de knoflook en de gember 1 minuut in hete olie. Doe de helft van het mengsel in een kom en roer de geraspte limoenschil, limoensap en suiker erdoor. Breng dit verder op smaak met peper en zout. Bestrijk met de rest van het knoflook en gembermengsel de beide kipfilets. Leg de kipfilets op een ovenplaat en bak ze in een voorverwarde (200 graden) oven tot ze gaar zijn. Laat de filets iets afkoelen en snijd ze daarna in plakken. Doe de gesneden kool, wortel en de kip bij de dressing in de kom. Hussel alles goed door elkaar en strooi tot slot wat korianderblaadjes en cashewnoten over de salade.

25 jaar

liwwadders

DE ONTEGENZEGGELIJKE BESTSELLER:

Het Vrolijke Leven In Een Provinciehoofdstad

Wie een kleine provinciestad als Leeuwarden en haar inwoners de Liwwadders écht wil leren kennen kan niet om dit boek heen. Vrolijke teksten omlijst met tientallen foto's van Simon van der Woude en illustraties van Anton Feddema.

25 JAAR

liwwadd

STADSRAD LIWWADDERS – ECHT ALLES OVER LEEUWARDEN

Het Vrolijke Leven

In Een Provinciehoofdstad

MET COLUMNS VAN Klaas Kasma Eric Hoekstra

wadders

Het CDA staat voor een redelijke en genuanceerde politiek

Advertorial • Foto Marchje Andringa

'Papa, waarom ga je weer weg? Met die vraag, die mij 's avonds door mijn kinderen wordt gesteld, heb ik soms moeite, maar ik hoop dat ze als ze groot zijn beseffen dat ik als wethouder mijn verantwoordelijkheid heb genomen.' Abel Reitsma is CDA-wethouder met economie in zijn portefeuille. Als het aan hem ligt, gaat hij na de verkiezingen door in die functie. Hij probeert een bodem-campus (een nieuw onderzoekscentrum voor de bodem) van de grond te tillen en tegelijkertijd, met zijn collega-wethouders, de neuzen van horecaondernemers in de binnenstad dezelfde kant op te krijgen. De partij is overigens voor een alcoholverbod in de Prinsentuin. Op vrijdagmiddag fietst hij met dementerende ouderen door de stad. 'Die kennen me als Abel en hebben geen weet van mijn functie. Een kleine moeite, een groot plezier.'

Waarom je op het CDA zou moeten stemmen? Het is een betrouwbare partij. Het CDA staat voor een redelijke en genuanceerde politiek. Tegelijkertijd zeg ik: de overheid heeft niet alle oplossingen. Daarin verschillen we bijvoorbeeld van linkse partijen. Wij gaan uit van de kracht en schoonheid die uit mensen komt. Wij willen een niet te grote, zichtbare overheid. Als CDA streven we ernaar om een goede balans te krijgen tussen overheid en samenleving. De overheid moet te allen tijde ten dienste staan van de persoon. Ik besef me terdege dat het vertrouwen in de politiek laag is en dat moeten we onszelf aantrekken. We zullen mensen beter moeten

Het CDA blijft hameren op wat Reitsma noemt de 'minder sexy onderwerpen'. 'We willen het wel eens vergeten, maar er zal fors geïnvesteerd moeten worden in de verbetering van oevers, kaden en bruggen.' Dergelijke zaken hebben bij het CDA voorrang boven plannen van coalitiepartijen zoals het doorgaande verkeer in de binnenstad belemmeren. 'Een knip in de Groeneweg en op de Stationsweg lijkt ons momenteel geen goed idee.'

meenemen in de besluitvorming. Mensen eisen meer en tolereren minder.'

Dat het meenemen van burgers en ondernemers in de besluitvorming geen simpele opdracht is, en dat woorden een praktische vertaling moeten krijgen, weet Reitsma als geen ander. Ook hij kent de voortdurende klacht dat de belofte om terug te bellen vanuit het gemeentekantoor lang niet altijd gestand wordt

gedaan. Het is een voortdurende ergernis die onoplosbaar lijkt. Hoe kan dat? Om enig begrip te krijgen voor de situatie waarin de gemeente Leeuwarden zich bevindt als het om de communicatie met de burger gaat, zegt Reitsma: 'We krijgen per jaar 500.000 telefoontjes, email- en whatsappberichten en voeren gesprekken.' Om daarna te verduidelijken dat dit geen excuus mag zijn voor miscommunicatie of geen communicatie. 'Als iemand te horen krijgt dat die terug wordt gebeld, dan moet dit gebeuren. We overwegen een track-en-tracesysteem in te voeren waarmee de burger kan kijken hoe ver het staat met de afhandeling van de vraag of klacht.' Maar daarmee is het probleem nog niet opgelost. 'Je moet iemand verantwoordelijk maken voor de vraag die gesteld wordt.' Bij zijn eigen afdeling Economische Zaken is de communicatie in ieder geval 'top'.

Regelmatig duikt de CDA-wethouder lachend via allerlei persberichten op over bijeenkomsten van middelgrote en grote ondernemingen. Hier wordt in een taart gehapt en daar wordt een lint doorgesneden. Is de economische motor, het midden- en kleinbedrijf, nog in beeld? Reitsma noemt zijn werkbezoeken aan ondernemingen in Goutum, Weidum, Wergea en Jirnsum die hij onlangs ondernomen heeft. Ook laat hij een bedrag van 1,8 miljoen euro niet onvermeld, dat grotendeels terecht kwam bij het kleinbedrijf. Volgens Reitsma is het midden- en kleinbedrijf van groot belang voor de lokale samenleving. Tegelijkertijd constateert hij een steeds luider wordend gemor van bijvoorbeeld horecaondernemers die in korte

Abel Reitsma is geboren in Winsum en groeide op in Nijeveen bij Meppel. Voor zijn studie aan de pedagogische academie verhuisde hij naar Leeuwarden. Als wethouder is hij zo'n vijftig tot zestig uur in de week in de weer. Hij is lid van de Protestantse Kerk Nederland en kerkt zo af en toe in De Schakel in Camminghaburen. Aan het Friesland College (nu Firda) gaf hij les in Engels en burgerschapskunde. In Vietnam werkte Abel Reitsma voor 80 euro per maand als docent. Zijn kinderen (3, 6 en 9 jaar oud) voetballen bij Frisia. Zijn vrouw Jacqueline werkt bij zorginstelling Alliade (doen wat wél kan).

tijd te kampen hebben gekregen met stijgende loon- en inkoopkosten en, waar het de binnenstad van Leeuwarden betreft, beperkende bepalingen voor terrassen en de uitvoering daarvan.

Abel Reitsma: 'Het mkb is de rugengraat van onze samenleving. We moeten ervoor zorgen dat die op een goed niveau kan functioneren. Tegelijkertijd, en daarbij wijs ik op koopstromen-onderzoeken, constateren we dat het allemaal veel netter kan in de binnenstad. Ook dat onderzoek spreekt van 'een rommeltje' in de Leeuwarder binnenstad. De wethouder steekt daarbij zijn hand meteen in eigen boezem. 'We hebben de teugels te ver laten vieren. Daarnaast zijn er ondernemers die meer ruimte innemen dan ze mogen. Die pakken meer meters van de openbare ruimte dan ze vergund is.' Die verrommeling staat de trots die we op de binnenstad zouden moeten hebben danig in de weg. Vandaar dat binnenkort de herinrichting van de binnenstad van start gaat die gepaard zal gaan met tal van beperkingen. 'We willen het contact met de binnenstadsgracht versterken, geparkeerde fietsen terugdringen en sommige terrassen verkleinen en uniformeren. Het doel is om de binnenstad aantrekkelijker te maken. We zetten de binnenstad in de etalage en dat doen we zowel voor onze eigen bevolking als voor mensen van buiten. De nieuwe regels zijn er niet om ondernemers te pesten, maar om de stad te verbeteren. We zijn voor modernisering van

de regelgeving en tegen regels die niet meer van deze tijd zijn. We hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid en zeggen tegen de ondernemers: houd je aan de regels.' De plannen voor de binnenstad zijn te vinden op de website programmabinnenstad.nl. Daarop staan nog lang niet alle zaken die zullen veranderen, aldus Reitsma.

Het CDA blijft van mening dat de bouw naast de Hounspolder, het bijzondere vogelgebied bij Goutum, onverkort doorgang moet vinden. Dat geldt ook voor de bouw van een asielzoekerscentrum aan de Troelstraweg bij de vliegbasis. 'Bij de bouw van een nieuwe stadswijk moeten we goed kijken naar de totale kosten. Als je 40 procent voor sociale woningbouw bestemt, zoals de CU wenst en de SP wil zelfs 50 procent, het CDA wil 30 procent sociale huur, betekent dat iets voor jouw financiële positie. Dat speelt ook een rol bij de bouw rond de Hounspolder. Wij vinden de bouw van een asielzoekerscentrum naast de vliegbasis acceptabel. Na onderzoek is dit de meest geschikte plek in de gemeente. We voegen met de bouw van permanente woningen kwaliteit toe aan dit deel van de stad. We vinden wel dat dit gepaard moet gaan met goede scholing en deelname aan de gemeenschap. Ook moet de veiligheid geborgd zijn. Als we dat kunnen bieden, moet er ook sprake zijn van wederkerigheid. Daar moeten we een balans in zien te vinden.'

9

BOEKENBALLETTJE

ZATERDAG 28 MAART • AANVANG 19.30 UUR

NU AL LEGENDARISCH! DEELNEMERS

PITER BOERSMA	BART BOONSTRA
GABRIËLLE TERPSTRA	DEKOOR
ALEXANDRA EN MARTIN	KEES DE VRIES
STEVEN VAN RANDWIJCK	MUS KLÜTE
JILLES DIJKSTRA	MINNE PRYSTER
JANICK PAZ	JANKOBUS SEUNNENGA
HILDA VAN DER VEEN	ERIK DE BOER
DAVID GLOBE SOKOLOFF	MARC KOOIJ

BOEKENPASSAGE DE RODE LOPER • SINT JACOBSSTRAAT 32

OP WEG NAAR HET STEMLOKAAL

PIET HEMMINGA

Op 18 maart hebben de meerderjarige inwoners van Leeuwarden en de 35 dorpen, waaronder Stiens, Grou, Goutum, Grou, Mantgum en Stiens, de keuze uit vijftien partijen die een gooi naar een raadszetel doen. Daarmee is de gemeente Leeuwarden in Fryslân, met gemiddeld acht in een gemeente deelnemende partijen, de onmiskenbare koploper.

De Friese hoofdstad komt, gelukkig maar, niet in de buurt van het rare Amsterdam, waar maar liefst 35 partijen zich opmaken om de Stopera te bevolken. Niet alle zullen daarin slagen, maar de huidige Leeuwarder raad telt toch ook maar liefst elf fracties. Met 39 zetels betekent dat zeven van de elf partijen met maar drie of vier vertegenwoordigers in de raad zijn vertegenwoordigd. Twee partijen zijn nog kleiner en twee partijen zijn groter. Nu kan men volhouden dat met een groter aantal partijen het democratische plezier gediend is, maar of dat ook beter beleid en bestuur betekent? Kunnen partijtjes als ChristenUnie, Lijst 058, Forum voor Democratie (FvD) of SI!M zich, ondanks alle goede bedoelingen, beroepen op werkelijk geleverde prestaties?

CDA
Dan het fatsoenlijke CDA. Dat begint zijn programma met een overzicht van de eigen prestaties. Dat is mooi, maar helaas valt het overzicht een beetje tegen. Nog afgezien van de vraag of het om eigen of met anderen gedeelde prestaties gaat, laten omschrijvingen als ‘bevorderen van kansengelijkheid voor jonge kinderen’, ‘een nieuw perspectief op participatie’ of presentaties bij bedrijven, ondernemersverenigingen en scholen toch een licht gevoel van teleurstelling achter. Het CDA-programma maakt verder duidelijk dat het verwarmen van zwembaden de afgelopen jaren niet goedkoper is geworden en dat salarissen ook op het gemeentehuis hoger zijn geworden, om vervolgens te concluderen dat de bureaucratie efficiënter en kleiner moet om de zwembaden open te houden! Kijk, dat is nog eens een mooi duidelijk verband. In ieder geval verdient het CDA het om over vier jaar afgerekend te worden op zijn streven om de gemeente (ik neem aan de gemeentelijke organisatie) kleiner en efficiënter te maken. De temperatuur in de zwembaden is daarvoor een mooie graadmeter.

GROENLINKS-PVDA
Anders dan in Amsterdam doen in Leeuwarden de tot nu toe twee grootste partijen in de raad, PvdA en GroenLinks (GL), in ieder geval iets aan de versplintering door met één kandidatenlijst te komen en na 18 maart één fractie te vormen. En net zoals dat in de Tweede Kamer het geval lijkt te zijn, is het vooral de kleinste van de twee die er op de kandidatenlijst en in het programma garen bij spint. Anders dan de huidige PvdA-fractie is het vooral het GL-smaldeel dat op de actuele lijst staat en alleen al het woord ‘vergroenen’ wordt achttien keer in het verkiezingsprogramma genoemd. In het PvdA-programma van vier jaar geleden was dat nog zesmaal. De frequentie van het woord ‘sociaal’ is niet veranderd. Helaas heeft ruzie in de PvdA een afsplitsing opgeleverd die op 18 maart probeert de kiezersgunst te verwerven. Het is mij niet duidelijk welke meerwaarde SI!M onder aanvoering van Femke Molenaar aan de GL-PvdA-combinatie toevoegt, alleen weet ik nu dat mevrouw Molenaar zichzelf ‘mama van twee geweldige stekjes’ noemt... Een beetje vreemd, maar het kan nog erger. Een kandidaat-raadslid voor dezelfde partij kwalificeert de chaos in zijn hoofd als een puinhoop. Kan het stadhuis daarbij helpen? Wordt

het openbaar bestuur met zo’n raads-lid vooruitgeholpen? Mogelijk kan het kandidaat-raads-lid van de Partij voor de Dieren dat de afgelopen jaren stilstond bij ‘emoties en patronen’ en ‘een proces van zelfinzicht en bewustwording’ heeft door-gemaakt, steun bieden.

GEMEENTERAAD
Dit is de grote uitdaging: het vinden van capabele, degelijke en geschikte kandidaten die bereid zijn om meer dan één termijn tijd en energie in een al lang niet meer eenvoudige functie als het raads-lidmaatschap te steken. Een functie die bovendien onder druk staat door bijvoorbeeld de toegenomen agressiviteit van ontevreden inwoners. Bovendien bekijken nieuwkomers zich meer dan eens op de organisatorische en juridische taaiheid van de bureaucratie, de geringe competenties van het lokaal bestuur of de speciale vaardigheden die het politieke handwerk vraagt. Het resultaat vertaalt zich tijdens de zittingsperiode in een groot verloop van raadsleden. Om daar iets aan te veranderen zouden partijen net wat degelijker en langer in adspirant-raadsleden moeten investeren dan thans gebeurt. Is er trouwens onder de huidige raadsfracties voldoende reflectie op het eigen functioneren? Wat vinden partijen van hun kunnen, prestaties en rol? Hoe staat het met de bestuurscultuur in het Leeuwarder stadhuis? Ik hoor en lees wel eens wat, maar de huidige raadsfracties hullen zich wat dat betreft vooral in een weinig bemoedigend stilzwijgen. Hoe staat het en hoe komt het met de nodige denkkraft en het kritisch vermogen van de Leeuwarder raad?

GELD
GL-PvdA laat het niet bij mooie verhalen over betaalbare huizen voor eenieder, sterke wijken, saamhorigheid en veel inclusiviteit, maar presenteert ook concrete voorstellen. Zo wil de partij de Prins Hendrikbrug weer beweegbaar maken. Misschien wel aardig om op te merken dat de PvdA precies zestig jaar geleden voor het vervangen van de oude Prins Hendrikbrug door een vaste verbinding stemde. Zo’n nieuwe brug wordt overigens nog een heel klusje, waar de VVD hoe dan ook niet aan gaat meewerken. Volgens de VVD gaat het om een geldverslindend idee met bovendien negatieve gevolgen voor de aanrijtijden van de hulpdiensten. Hoe geldverslindend is onduidelijk, omdat beide partijen geen bedragen noemen. Over geld verslinden gesproken, hoe staan de partijen tegenover de

geldhonger van SC Cambuur? Vreemd dat er niets over zo’n voor de Leeuwarder kiezers belangrijke zaak wordt gezegd. De VVD zegt wel geen terrasbelasting, ozb of parkeertarieven te willen verhogen. En de hondenbelasting moet van hen verdwijnen. Dat laatste wordt gedeeld door de Fryske Nasjonale Partij (FNP), maar verder zijn er weinig verrassende standpunten van de partij voor auto en horeca te noteren. Of het moet al het misverstand zijn dat alcohol de Prinsentuin ‘levendig, ondernemend en aantrekkelijk’ gaat maken. Het is evenmin opzienbarend dat GL-PvdA laat weten lokale lastenverzwaring weliswaar ‘niet aantrekkelijk, maar ook niet onbespreekbaar’ te vinden. Een beetje verhullend opgeschreven, maar de teneur is duidelijk. GLPvdA gaat belastingen en lasten verhogen. En dat kan, gezien de inflatie of de temperatuur in de zwembaden, ook moeilijk anders. Bovendien breidt GL-PvdA de bestaande woningvoorraad de komende tien jaar even met een vierde deel uit, armoederegelingen en schuldsaneringsregelingen worden verruimd en er komen nieuwe fietstunnels en sporthallen, terwijl de financiële buffers op orde zullen worden gehouden. Maar eens kijken wat daarvan terecht komt.

FvD
En wat wordt er afgebouwd of niet langer gedaan? Waar wordt de gemeente verkleind? Daarvoor moet men niet bij GL-PvdA of de meeste andere partijen zijn. Alleen CDA en FvD willen de organisatie in principe verkleinen. In principe, want concrete onderbouwingen en voorstellen missen. Ik zie verder dat GL-PvdA niet, zoals vier jaar geleden, een internationale wielerronde ambieert, maar dat is het ook wel zo’n beetje. Jammer dat lokale partijprogramma’s niet worden doorgerekend. Wat schieten gemeente en inwoners op met partijprogramma’s die gemiddelde wensenlijstjes voor 5 december doen verbleken, waar enige onderbouwing ver te zoeken is of waarbij geheel wordt voorbijgegaan aan de gemeentelijke bevoegdheden? Zo wil FvD bindende referenda invoeren, de burgemeester rechtstreeks verkiezen en de voorrang voor statushouders voor sociale huurwoningen afschaffen. Dat kan allemaal, alleen worden zulke zaken niet door de gemeenteraad geregeld. En dat is maar goed ook. Bovendien is het gemakkelijk om te zien dat FvD in de drie Friese gemeenten waar de partij aan de verkiezingen deelneemt, drie identieke verkiezingsprogramma’s presenteert

en dat terwijl er in het programma met nadruk op wordt gewezen dat lokale autonomie essentieel is en dat gemeenten ‘gemeenschappen met een eigen identiteit, politieke prioriteiten en verantwoordelijkheden’ zijn.

FIETSKNELPUNTEN
Bijna even gemakkelijk is het streven van GL-PvdA om het fietsknelpunt tussen Zuiderplein en Schrans even op te lossen. Het partijprogramma memoreert het niet, maar reeds voor de oorlog werd gepleit voor een voetgangersbrug om de toen ook al bestaande verkeersbelemmering op te lossen. En in 1963 werd de ellende van de spooroverweg ‘een oud zeer’ genoemd, dat ‘aanspraak maakt op de viering van een jubileum’. Twintig jaar later werden opnieuw allerlei oplossingen aangedragen, waaronder de sluiting van de overweg. En toen zich in 2018 de mogelijkheid voordeed om het knooppunt te ontlasten, liet de gemeente de vogel over het net vliegen. Nee, dan de VVD. Deze partij laat de overweg bij de Schrans ongemoeid, maar benoemt een ander fietsknelpunt. De Leeuwarder VVD pakt het ‘fatbiketui’ en ook andere ‘verkeershufters’ even aan. Dat is zeker niet verkeerd en het lijkt mij goed om de lokale VVD’ers op dit punt over vier jaar af te rekenen. Ook al vanuit de wetenschap dat het kabinet-Schoof, waarvan de VVD een onderdeel vormde, er niet in geslaagd is om de vette fietsen aan regels te binden.

FNP
Ten slotte is het partijprogramma van de FNP, op dit moment samen met het CDA en Gemeentebelangen de derde partij in de gemeenteraad, weinig attractief en onderscheidend te noemen. Het eerdere elan is er een beetje uit. De passages over het Fries vormen daar geen uitzondering op. Het zal wel dat het gebruik van Fries en Liwwadders binnen de gemeente ‘naar een hoger plan’ getild moet worden. En het voorstel om een organisatie op te richten die het belang van het Liwwadders onder de aandacht van de Leeuwarders moet brengen, gaat vreemd genoeg voorbij aan het eigen doen en laten of de reeds op dat gebied bestaande organisaties. En wat er over de bibliotheken en Tresoar wordt gemeld belooft ook al niet veel, terwijl de Leeuwarder FNP de door die partij verwerpelijk geachte plannen voor de Lelylijn niet eens noemt. Raar zo’n programmamisser op weg naar het stemlokaal.

STEM

Overigens ligt die weg er in Leeuwarden geplaveid bij, de fietspaden verdienen alle lof en riool en afvalverwerking doen hun werk zoals het moet. IJshal en Kooi-Stadion staan er picobello bij en de Harmonie wordt binnenkort weer bij de tijd gebracht. Een modern ziekenhuis staat voor de inwoners klaar en het onderwijs kent tal van varianten. En de inrichting van de Nieuwestad wordt alweer aangepakt. Kan het nog beter? Jazeker, maar op weg naar het stemlokaal is het mogelijk verstandig om ook nog even, los van partijprogramma’s en alleen of samen, de goede dingen van de dag, plaats en gemeente te bedenken, om eerst daarna haar of zijn stem uit te brengen.

BEN STEGEMAN

DE KAHLMANN-KRAMP: WAAROM DE CENSUURCLOWN HET THEATER VERMOORDT

Maar we schrijven 2026, en de theaterprogrammeur heeft zichzelf een nieuwe, ongevraagde rol aangemeten: die van de morele oppas. Neem theater De Bres in Leeuwarden of Nieuw Geesterhage in Castricum. Daar is de artistieke vrijheid gesneuveld in de loopgravenoorlog van de 'boze mail'. Zodra er drie professioneel verontwaardigde inbox-strijders op de verzendknop drukken, schieten de theaterdirecteuren in een kramp. 'Wij werken niet mee aan haatdragende optredens,' klinkt het dan plechtig, terwijl ze de bezem door hun speelschema halen. De deuren gaan op slot, de lichten gaan uit, en de moralistische borstklopperij kan beginnen.

Laten we even heel duidelijk zijn: ik ben zelf absoluut geen fan van Rogier Kahlmann. Zijn stijl is me vaak te lomp, de

VROEGER HAD JE IN HET THEATER EEN HEEL SIMPEL, DOCH DOELTREFFEND MECHANISME: DE 'UITKNOP'. DIE ZAT NIET OP HET PODIUM EN OOK NIET IN DE METERKAST VAN DE DIRECTEUR, MAAR IN DE BENEN VAN HET PUBLIEK. VOND JE EEN CABARETIER EEN HORK? DAN LIEP JE HALVERWEGE DE PAUZE NAAR DE BAR EN KWAM JE SIMPELWEG NIET MEER TERUG. VOND JE DE GRAPPEN SMAKELOOS, DE TIMING BELABBERD OF DE TOON VERWERPELIJK? DAN LACHTE JE NIET. DAT HEETTE VOLWASSENHEID. JE KOCHT EEN KAARTJE, NAM EEN ARTISTIEK RISICO, EN SOMS VERLOOR JE EEN PAAR TIENTJES EN EEN AVOND VAN JE LEVEN. ZO WERKTE DE MARKT VAN DE VRIJE GEEST.

'Het is een brevet van onvermogen'

grappen te makkelijk en het is simpelweg niet mijn kopje thee. Maar mijn persoonlijke smaak, of die van een overgevoelige programmeur, zou er in deze discussie totaal niet toe moeten doen. Het gaat namelijk om het principe dat we schijnen te vergeten: de allerbeste humor móet schuren. Humor is de slijpsteen van de

geest; het is de enige plek in de samenleving waar we de randen van het fatsoen mogen opzoeken om te kijken wat daarachter ligt. Als je de scherpe randjes van het cabaret afvijlt tot er alleen nog een gladgestreken, politiek correcte massa overblijft, dan kun je de deuren van het theater net zo goed direct dichttimmeren.

Is een grap over een vrouw in de keuken 'radicaliserend'? Natuurlijk niet. Het is een plat cliché, een provocatie, een knipoog naar een fossiel wereldbeeld dat juist door de spot die erover gedreven wordt, belachelijk wordt gemaakt. Maar voor de angstige theaterdirectie doet de inhoud er niet eens meer toe. De angst voor de digitale moraalpolitie is groter geworden dan de liefde voor het artistieke experiment. Het theater hoort de plek te zijn waar je 'veilig onveilig' kunt zijn. Door Kahlmann preventief te verbannen, behandelen deze theaters hun eigen bezoekers als kleuters die beschermd moeten worden tegen een 'verkeerd' wereldbeeld. Het is een brevet van onvermogen aan het adres van de burger: 'Wij denken dat u niet intelligent genoeg bent om het verschil tussen satire en een politiek manifest te begrijpen.'

NATUUR
MUSEUM
FRYSLÂN
WETEN WAT ER LEEFT

NIEUWS VAN NATUURMUSEUM FRYSLÂN

MUMMIE MYSTERIES

In Natuurmuseum Fryslân kunnen bezoekers zich onderdompelen in de mysterieuze wereld van de dierenmummies. Bij mummies denk je al snel aan het Oude Egypte, maar ze komen ook in eigen omgeving voor. Mummie Mysteries is dan ook een fascinerend onderwerp, interessant en helemaal niet ingewikkeld.

Mummie Mysteries maakt deel uit van het project 'Onder Ons', een initiatief van het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden en is mede mogelijk gemaakt door de VriendenLoterij en GemeenteLeeuwarden. De tentoonstelling is te zien t/m 22 november 2026.

Mummies van farao's in het Oude Egypte zijn wel bekend, maar wist je dat er tweeduizend jaar geleden ook veel dierenmummies waren? Katten, ibissen en krokodillen werden zorgvuldig gebalsemd en ingezwachteld als heilig dier, huisdier, geschenk aan de goden of voedsel voor een overledene. Deze mummies werden bewust door mensen gemaakt om voor eeuwig bewaard te blijven.

Ook in Fryslân komen dierenmummies voor. Deze zijn vaak 'per ongeluk' ontstaan door natuurlijke omstandigheden. Vaak zijn deze dieren weggekropen en overleden op een plek waar bepaalde klimatologische omstandigheden waren die het mummificatieproces in gang hebben gezet. Zo wer-

den de dieren als het ware gedroogd. In de collectie van het museum zijn verschillende mummiedieren opgenomen: een kat die in een kruipruimte werd gevonden, een rat die achter het behang zat en een gedroogde vleermuis die jaren later tevoorschijn kwam uit een vaas.

In de spannende tentoonstelling zijn zowel de bewuste mummies uit het oude Egypte als de onbewuste mummies uit Fryslân te zien. Bezoekers krijgen antwoord op vragen als: Welke dieren werden gebruikt als mummie? Hoe gaat het mummificeren in zijn werk? En waarom werden dieren eigenlijk gemummificeerd? We doen ook uit de doeken hoe dieren tegenwoordig geprepareerd worden en wat het doel daarvan is.

LEUK JE TE ONTMOETEN! KOM OP DINSDAGEN GRATIS KENNISMAKEN

BIJ NATUURMUSEUM FRYSLÂN BELEEF JE DE FASCINERENDE WERELD VAN DIEREN EN PLANTEN VAN HEEL DICHTBIJ. LEER DE NATUUR SPELENDERWIJS KENNEN TIJDENS EEN INTERACTIEVE ERVARING VOOR JONG EN OUD. HIER GAAN ONTDEKKING EN PLEZIER HAND IN HAND!

WANNEER
IEDERE DINSDAG BUITEN DE SCHOOLVAKANTIES REGIO NOORD IS ER GRATIS ENTREE. DE ONDERWATERSAFARI (4+) IS OP DEZE DAGEN SLECHTS €1,- P.P.

GROEPEN VANAF 10 PERSONEN MOETEN ZICH VAN TE VOREN AANMELDEN VIA [EVENEMENTEN@NATUURMUSEUMFRYSLAN.NL](mailto:evenementen@natuurmuseumfryslan.nl). DE GRATIS DINSDAG GELDT NIET VOOR SCHOOLGROEPEN.

NATUURMUSEUMFRYSLAN.NL

12 DAGBOEK VAN EEN BURGEMEESTER

Woensdag

Onderkoning van Nederland, hoe klinkt dat? Ik moet toegeven dat er een lichte rilling door mij heen ging toen het bericht van mijn terugkeer naar de Raad van State (op de een na hoogste zetel, joepiel!), voortijdig via de krant bekend werd gemaakt. Die heerlijke spanning vooraf die ik ook ervaar wanneer ik met mijn vrouw, of trouwens ook zonder haar, op reis ga, werd nu ruw verstoord. Ik had mij liever nog een tijdje willen verliezen in rêverieën over de mooie dingen die de toekomst bij deze carrièresprong ongetwijfeld voor mij in petto heeft. Jammer dat deze voorpret door de premature publicatie een beetje in het water viel.

Mijn afscheidstoespraak is al gereed. Die staat vanzelfsprekend bol van de loftuizingen op het Noorden en ver-raadt niet hoezeer ik ernaar ver-lang weer naar de Kneuterdijk te verkassen, waar ik ooit als jurist werkzaam was. Wat een boppeslach dat ik mij nu met subtiële handigheid terug gemanoeuvreerd heb naar mijn oude vertrouwde stek. En dan in een positie naast de Koning! Wat zouden mijn ouders hiervan opgekeken hebben. Straks maar even naar het familiegraf in Weidum om kond te doen van de laatste ontwikkelingen in het wervelende leven van deze aristocratisch an-gehauchte bestuurder.

Het is wel zaak om de komende weken een beetje rustig door te komen. Ik hoop maar dat premier Jetten een beetje opschiet met de officiële bekendmaking. Straks komt er weer gejeremieer over de vraag of de voorge-stelde kandidaat wel de juiste is en wellicht verschijnen er dan straks kapers op de kust. Gelukkig bekommert Jettens partij zich in het geheel niet meer om de zogenaamde kroonjuwelen; over die gekkigheid van een gekozen burgemeester, commissaris van de koning, laat staan president van de Raad van State vernemen we gelukkig niks meer. Hier geeft een toch tamelijk revolutionaire partij als D66 blijk van voortschrijdend inzicht.

**EEN NIEUWE AFLEVERING VAN MIJN DAGBOEK
LEEST U OP LIWWADDERS.NL. BELEefd AANBEVOLEN.**

Mijn vrouw verheugt zich er ook op om de-ze, laten we eerlijk zijn, niet van al te veel ambitie getuigende maatschappij der klei-ne luyden straks gedag te zeggen. Zaak is wel ons gezicht in de plooi te houden. Het zal wel goed komen. Wat zei die beroemde Engelse toneelschrijver Noël Coward ook al-weer? Het is ontmoedigend hoeveel mensen geschokt zijn door eerlijkheid en hoe weinig door bedrog.

Donderdag

Met die afscheidsspeech zit ik toch wat in mijn maag. Ik weet verdorie helemaal niks te bedenken waarop ik mij kan bogen. Als pre-sident van de Raad van State kan ik toch niet met een reeks algemeen-heden aan komen zetten die el-ke willekeurige burgemeester bij zijn afscheid opsomt. Het is gemakkelijker om zaken waarin ik overduidelijk heb gefaald te benoemen, maar dat kan ik toch uit hoofde van mijn nieuwe po-sitie moeilijk maken. Zo zit ik achter mijn lege bureau te mijmeren en klamp mij virtu-eel vast aan de Wilhelminaboom even verderop.

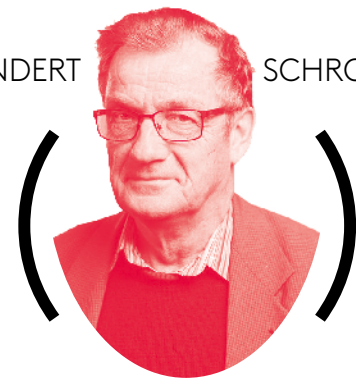
Het geeft al helemaal geen pas om mij over mondiale zaken uit te laten. Dat ik de laatste tijd wat uit zicht ben geraakt bij Tim en zijn talkshow met al die over elkaar heen buite-lende, vaak onnavolgbare duiders stemt mij achteraf zeer tevree. Zou Erik daar met voor-uitziende blik er de hand in gehad hebben gehad?

Misschien moet ik mijn afscheidsspeech ge-heel opdragen aan de 100-jarigen. Die zijn, zo is mij gebleken, het fundament waarop onze maatschappij rust. Het fundament waarop wij allen voort kunnen. Ik zou me kunnen voorstellen dat deze groep een fac-tor van belang wordt bij mijn behandeling van de dossiers aan de Kneuterdijk. Ik en de Koning, wij gaan ons best doen.

**‘Ik en
de Koning,
wij gaan
ons best
doen’**

Overpeinzingen

MEINDERT SCHROOR

**Wat un week
wear, nyt. Iran
anfallen deur
Israël en de
VS, drones en
raketten over en
wear. Ik hew gyn
ferlet mear om
ut wereldnieuws**

**te becommentariëren of in elk
gefal fan un histoarys kader te
foorsiën. Dat hew ik jarenlang
deen inne Nieuwe Geografen-
krant. Om presys te wezen fan
1977 tot 1991 toen ut blad op-
ging in ut fakblad Geografie.**

Ik hew overeges wel un klein ju-bileum te fieren. Dizze maand is ut fyftech jaar leden dat ik myn earste artikel skreef foor de (toen nog ouwe) Geografen-krant, 'n maand foor myn een-entwintechste. Dat ging krekt as dizze kollum over Liwwadden. Ik wudde daartoe overhaald deur 'n studiegenoot fan my dy krekt fan Groeningen naar de Amsterdamse Dapperbuert was ferhuusd, Theo van den Bosch. Theo, 'n oud-Liw-wadder uut de omgeving fan

ut Cambuursterpad, fon ut altyd prachtech om even met my in ut Liwwadders te ouwehoeren. Mar boven ut artikel moest wel de kop Ljouwerds Takomst. Ik fon ut niks, mar hy sei 'doën ut mar in 't Frys, dat fine oanse lezers eksoatys', dat sedoënde. Met dy 'takomst' is ut best goëdkomen mar des-tyds was ut noch fooral kommer en kwel in ut regionale en lande-leke beleid angaande dizze stad.

Teugenwoardech wust in ut nieuws doadgoaid met sport (de nije religy) waar je, fyn ik, nyt over lulle mutte, mar dat je as ut even kan gewoan doën mutte. Of interviews met allerhande indivi-duen dy't senoadech bucketlis-ten ôfwerke mutte. Wat noch tot daar an toe is: mar erger is dat de hele weareld dat dan oek beslist en futdeleks wete mut. In beide gevallen slaan ik sukke artikelen altyd over en dan bin je fandaach de dach gauw deur de krant heen. En dan hew ik ut nyt eens over dy figuren dy't Facebook cum annexis dageleks folpleure met minstens fyftech foto's over hoe'n geweldech en dynamys leven dat sy leide of plaatsjes fan bloëdmoeie, onbereikbare Al-vrouwen. Ik wud gek fan dy

beeldterreur dy't alle fantasy en ferbeelding fanne meen-sen doadslaat. Toegelikertyd bin ik myn geloof inne menshyd (en Oanse Lieve

Hear) nyt kwyttraakt. Toen ik –klein, mar foor my groat leed– myn senten deur helpdeskfraude begin oktober kwyt was hew ik danksy crowd funding en arti-kelen in de krant myn poen weer teruchkregen. Hier past grote dank an mijn stadsgenoaten, vrienden, collega's en vreemden en ut is foor mij 'n bewys dat de meeste meensen deuge. Ik docht bij myself, at ik dy senten tereuchkrijd dan geef ik myself ut groatste geografyse woardeboek dat oait ferskenen is cadeau, ut Dictionnaire de Géographie Universelle fan Vivien de Saint Martin dat 9.000 bladsiden over drie kolommen ferslach doët fan

dizze planeet an 't einde fan de 19e eeuw foor 400 euro! D'r staat gien plaatsje in, mar met de atlasen d'r bij kanne jou

**‘MAAK MEAR
KIENDERS EN
LEAR SE UT
LIWWADDERS’**

de ontdekkingsreisigers fan dy tyd folge deur de Sahara, Patago-nië, de 'Outback' (Australië) of langs de Groënlandse fjorden. Travelling by mind through tantalizing topography, wú'k mar sêge.

Teruch naar oanse tyd. Ik folg ut kleine leed, seas ut kappen fan de sieke, roaie beuk (anno 1875) anne Sophialaan mar siën toegelik dat de kommende raadsferkiezingen meensen inne besnijning hewwe op de groate thema's woaninganbod (te min, te duur), armoede (tefeul en d'r gebeurt temin) en kulturele foor-sieningen (oppe tocht) met oppe achtergrond fergrizing en 't fe-trek fan talent naar elders. Ut is nyt omme nocht dat krekt dizze spreuk 'De minsken wolle ornaris wêze wêr't se net binne' al jaren in oanse Stasjonshal prijkt. Op syn Liwwadders: stemme mette fúten. Dan helpt ut nyt at jou ut Frys oek noch es ferplicht stelle. Wat wel helpt kon ik twee weken leden optekene út de môn fan un kollega-Ouwe Seun, Hein Kuiken: 'Maak mear kienders en lear se ut Liwwadders'. Daar hew ik niks mar dan oek niks an toe te foegen.

Bas de Boer: VERSTERK DE ECONOMIE EN BETAAL HOGERE LONEN

‘We willen als lijst 14 de economie van Leeuwarden versterken. We willen de leegstand van panden terugbrengen en de armoede bestrijden. Een groot deel van de inwoners van de gemeente heeft moeite om rond te komen. Als je de economie versterkt, dan kun je als ondernemer hogere lonen aan je personeel betalen. Zo simpel is het.’

Bas de Boer is de man van het bekende warenhuis De Boer (sinds 1888) in de Schrans. In de winkel komt hij dagelijks in contact met 'de Leeuwarder'. Daar kan volgens hem geen poli-tiek café of planbureau tegenop als het gaat om de temperatuur van de Leeuwarders te meten. 'Ik krijg hier dagelijks 300 mensen over de vloer die hier hun pakjes komen afhalen en daarnaast nog 80 mensen die iets in de winkel kopen. Daar praat ik mee en leef

dan ook mee met hun zorgen.' Jarenlang stak De Boer energie in het informeren van diverse lokale politieke partijen maar dat lever-de onvoldoende op. 'Daar heb ik regelmatig mijn neus gestoten en daarom sta ik nu bovenaan de onafhankelijke lijst 14. Een zoge-naamde blanco lijst.'

Naast de genoemde speerpunten zet De Boer zich ook in voor het welzijn van dieren en wil hij zelfs een ziekenhuis voor dieren op-

richten. 'Dieren gaan mij aan het hart. Dieren zijn onderdeel van gezinnen en dieren zijn vrienden van alleenstaanden. Ze bieden troost, gezelschap en liefde. Het belang van het dier voor de mens wordt schromelijk onderschat, daar willen we meer aandacht voor vragen. We willen veilige en ruime hondenvelden, een vrien-delijke prijs voor het chippen van katten en een dierenbegraaf-plaats bij het Leeuwarder Bos. Maar vooral moeten we zien om de economie van de middenstand op te krikken, om betere lonen te kunnen betalen. Daar wordt iedereen blij van.' Meer informatie staat op www.hartvanleeuwarden.nl of via Instagram en Facebook.

!!IEDERE DAG VERS NIEUWS!!
LEES DE LAATSTE BERICHTEN OP WWW.LIWWADDERS.NL

- **IK HEB KLAVER ER NOOIT OVER GEHOORD, ZOVEEL OOG VOOR DUURZAAMHEID EN HET MILIEU HEEFT HIJ BLIJKBAAR NIET**
- **HOE HOU JE VRIJWILLIGERS VAST?**

Is er wel een stikstofprobleem?

Advertorial • Foto: Marchje Andringa

'Ik ben gematigd rechts', zegt Andries Magré tegen zijn zoon Johan die laconiek met 'O' reageert. Zowel vader als zoon willen een raadszetel bemachtigen. Andries als VVD'er in de raad van de Waadhoeke en Johan als D66'er (opnieuw) in de raad van Leeuwarden. Ze zullen als partij moeten samenwerken met andere partijen. Ze constateren verschillen met de oude, zelfstandige PvdA en GroenLinks en de combinatie die nu in beide gemeenten meedoet. Andries: 'Er is met GroenLinks iets in de PvdA geslopen dat niet meer des PvdA's is.'

'Is er wel een stikstofprobleem?' gooit Andries Magré meteen de knuppel in het hoenderhok. Daarbij merkt hij direct op dat de expertise wat betreft dit onderwerp in zijn partij overgelaten wordt aan lijstaanvoerder en bouwboer Teun de Jong. Die weet van de hoed en de rand. Johan kijkt vreemd op van deze benadering en zegt: 'Als je het ontkent, is dat een makkelijke uitvlucht.' Alsof er niet al genoeg over gesproken is, zal bouwboer Teun de problematiek binnenkort op een landbouwdebat in Sint Annaparochie duiden. Ook over de zonneparkenproblematiek heeft Magré, voormalig garagehouder, een uitgesproken mening: 'Ik ben tegen de grote zonneparken. Ik ben voor centrale opwekking bij bedrijven waar grote molens geplaatst mogen worden. Alles in een bescheiden tempo.' Johan vraagt zich af of vader Andries niet wat vaker naar de grond moet kijken en zegt: 'Vroeger trokken we eropuit om salamanders te zoeken. Je had tientallen soorten die in de sloten leefden. Dat is allemaal sterk verminderd. Als ik van mijn dorp Warten naar Leeuwarden fiets kom ik door prachtige gebieden, maar ook door hele stukken industriegrond.' Andries is meer van de discussiemethode 'lange halen snel thuis'. 'In Duitsland hante-

Hoewel de meningsverschillen tussen vader Andries en zoon Johan soms stevig zijn, strooit senior regelmatig met complimenten aan de Wartenster D66'er. 'Johan doet het goed. Petje af. Hij heeft een fulltimebaan als docent geschiedenis bij de Sevenwolden Campus in Heerenveen, voedt met zijn vrouw Shana een tweeling op, werkt twintig uur in de week voor de raad en staat dan ook nog eens een mooie maaltijd te koken in de keuken. Ik zie hem bezig en zeg dan: wat stop je er allemaal in? Ik ben trots op hem.'

'Vroeger trokken we eropuit om salamanders te zoeken'

ren ze volstrekt andere normen als het gaat om de uitstoot van stikstof. Daar moeten we ook rekening mee houden.' Wel vindt senior dat de geïndustrialiseerde veehouderij in Brabant een onsje minder kan. Waarbij dan wel gelet moet worden op de voortgang van de export. 'We moeten het wel allemaal met elkaar verdienen.'

In café Wouters aan de Stationsweg in Leeuwarden hoort Johan zijn vader soms hoofdschuddend aan en laat lange stiltes vallen die, vrij vertaald, duiden op: ik heb dit al eens vaker gehoord. Johan brengt het gesprek op de vijftien fracties die deel gaan nemen aan de verkiezingen die op 18 maart worden gehouden. 'Nieuwe partijen zoals de Partij voor de Dieren, SLIM en MERA25 zullen aan de linkse machtspartij GroenLinks/PvdA gaan knabbelen. Ik zou ook zenuwachtig worden van de deelname van

de SP in Leeuwarden.' Andries Magré ziet in zijn gemeente vooral SAM en Gemeentebelangen als machtspartijen in het geval dat een kleinere partij in een college aan mag schuiven. Zijn VVD wil op termijn stoppen met het asielzoekerscentrum in Sint Annaparochie. 'Er is veel overlast. Niet van de gezinnen die hier gehuisvest zijn, maar van jongeren. Die vallen de meisjes in het dorp lastig. We hebben maar één veldwachter die daarop let.'

Johan brengt het gesprek op de media die sommige grote onderwerpen niet meer uitgebreid onder de aandacht brengen. 'De begroting van de gemeente Leeuwarden (770 miljoen per jaar) wordt al jaren niet meer serieus in de Leeuwarder Courant behandeld. Ik vind dat daar veel meer aandacht aan besteed zou moeten worden. De kleinere kranten doen naar vermogen hun best, maar je hebt media nodig om te laten zien wat er in je gemeente gebeurt. Jullie (Liwvadders) besteden relatief veel aandacht aan de gemeentepolitiek en er wordt ook nog een moedige poging om een talkshow te organiseren. 't Is af en toe wat knullig, maar jullie doen het toch maar.'

De beide mannen vinden dat je bij elk besluit moet afvragen of het onderwerp wel een taak voor de overheid is. Dat geldt ook voor het weren van de auto in de Leeuwarder binnenstad. Johan: 'Het autoluw maken van de Eewal is mislukt. Ik zie nog

'Nieuwe partijen zullen aan de linkse machtspartij GroenLinks/PvdA gaan knabbelen'

het CDA-raadslid Friso Douwstra met grote armgebaren in de straat staan bij de aankondiging van het autoluw maken ervan. Zijn opvolger Abel Reitsma mocht de rommel opruimen. Ik zou zeggen: maak daar nou eens een succes van.' D66 is voor het afsluiten van de Stationsweg voor doorgaand verkeer. 'Jouw vroeg-vroeg-partij wil dat natuurlijk niet, maar wethouder De Haan (PvdA) heeft wel gelijk als hij zegt dat met de nieuwbouw in de zuidelijke wijken je een extra verkeersstroom van 5000 auto's creëert.'

De jeugdzorg is de portefeuille die Johan Magré met meest na aan het hart ligt. Het is een dossier waarvan na nadere bestudering bij velen de haren ten berge rijzen. Het is pot met geld waar bijkans iedereen in staat te graaien. 'Ik blijf beuken. Nadat ik mij jarenlang hierin verdiept heb, worden ze nu een beetje zenuwachtig.' Ondanks die nervositeit bij de tientallen zorgaanbieders die hun lucratieve bezigheid langzaam zien afnemen heeft de politiek nog steeds geen grip op de materie. In Leeuwarden is het budget voor de jeugdzorg in enkele jaren opgelopen van 38 miljoen euro tot 70 miljoen euro per jaar. Van de 6 miljard euro die hier jaarlijks landelijk mee gemoeid is, gaat één miljard naar managementtaken. 'De verwachting is dat deze kostenpost zal oplopen naar 10 miljard in 2028. 'Het is in dit land gemakkelijker een zorgbureau

te openen dan een snackbar. Deze ontwikkeling gaat direct ten koste van zwembaden en sporthallen.' De mannen zijn het er over eens dat de wildgroei van wandelcoaches en zorgboerderijen aan banden moet worden gelegd. Ze vinden het bovendien kwalijk dat juist de meer welvarende burgers optimaal gebruik maken van de regelingen.

Over de stijging van kosten gooit Andries Magré een specifiek balletje op. Hij exploiteerde in de jaren negentig van de vorige eeuw de Honda-garage aan de Uiterdijksterweg. Het pand verhuurt Magré nu aan garagebedrijf Douma. 'Prima jongens die daar werken. Die hanteren nog een redelijk uurtarief van 82 euro. Ze zijn niet aan een merk gebonden, dat is hun voordeel. Bij een merkdealer ben je al gauw 100 tot 120 euro kwijt voordat je je auto op het terrein hebt geparkeerd.'

Over de bestemming van het voormalige belastingkantoor lopende meningen eveneens uiteen. 'Het is superjammer dat het belastingkantoor aan de Tesselschadestraat een hotel wordt. Ik had daar graag appartementen in gezien.' Vader Andries heeft op zijn beurt bedenkingen bij de hoteliers Van der Valk die in beeld zijn voor overname van het kantoor. Johan noemt het een gemiste kans in de wetenschap dat het huidige college de mond vol heeft van bouwen voor de sociale sector.

!!IEDERE DAG VERS NIEUWS!!
LEES DE LAATSTE BERICHTEN OP WWW.LIWWADDERS.NL

- **ER IS MINDER AFVAL IN LEEUWARDEN, MAAR ZO LIJKT HET NIET**
- **UITPONDEN VERGROOT ONGELIJKHEID STARTERS: HUURWONING VERDWIJNT, KOOPWONING ONBEREIKBAAR**
- **TE VEEL MENSEN LATEN GELD LIGGEN: AUTOMATISCH ZORGTOESLAG TOEKENNEN IS OPLOSSING**
- **DE TWEEDE KAMER BEGRIJPT VRIJE NIEUWSGARING NIET EN PARLEMENTAIRE JOURNALISTEN VINDEN DAT PRIMA**

PERSOONLIJK INTERIEURADVIES

Maak een afspraak voor een **Design Date** en ontvang onze gratis stijlguides.

DE BOER

WOONPROFESSIONALS LEEUWARDEN

SCHRANS 131 | 8932 ND LEEUWARDEN
WWW.WOONPROFESSIONALDEBOER.NL

KEUKEN RENOVATIE n e d e r l a n d

Regio Leeuwarden

- ◆ nieuwe keukendeuren
- ◆ nieuwe scharnieren
- ◆ nieuwe werkbladen
- ◆ nieuwe apparaten
- ◆ nieuwe kranen

Als het om de euro's gaat!

keukenrenovatienederland.nl

06 - 2856 3755

Eddy&Henny:

'At je coke snúve, dan wil je oek wat drinke. So sit dat'

HENNY 'Hoe onnoazel ken je weze at je ut cokeprobleem in Liwwadden ontkenne? Ut falt wel wat met, sei de club fan Amaryllis. At je om je hene kieke, dan sien je toch hoe de vlag wappert?'

EDDY 'Ut is onwetendhyd.'

HENNY 'At je solliciteere bij un bakkerswinkel, mut je wel wat sien late kenne. Dan mut je un vak beheerse. Maar as je in 'e raad komme wille, dan hoeft dat niet. Eddy geeft mij oek aliid raad, miskien ken hij daar oek wel in.'

EDDY 'Der sitte lui in 'e raad die kenne noch nyt hun eigen húshouding runne.'

HENNY 'Amaryllis seit oek noch dat ut allemaal deur de drank komt, dat is feul erger. At je coke snúve, dan wil je oek wat drinke. So sit dat. Komme sukken wel es de deur út?'

Thuisopticiens Friesland

UW OPTICIEN AAN HUIS

Voor een afspraak of meer informatie belt u met 0518-850125 of kijk op de website: www.thuisopticiensfriesland.nl

Veilig én goed zichtbaar de weg op!

AXA BIKE

DWN30
verlichtingsset

40.⁹⁵

ABUS

Urban-I 3.0
signal helm

99.⁹⁵

SXS

Airkompressor
Compact 10.0
vloerpomp

34.⁹⁵

standaard **superservice**

Allemaal inbegrepen
bij je nieuwe fiets.*

- ✓ Altijd inruil mogelijkheden.
- ✓ Altijd een leenfiets.
- ✓ Vijf jaar dealergarantie op e-bikes.**
- ✓ En: nog veel meer!

*m.u.v. actieprijs, vraag naar de mogelijkheden.
**niet van toepassing op e-bakfietsen.

BIKE Totaal | MIENT DE VRIES

Pier Panderstraat 1
8913 CH Leeuwarden

Westeinde 1a
9079 LH St. Jacobiparochie

088 654 33 22
biketotaalmientdevries.nl

KANTOREN
VERGADEREN
FLEXWERKEN
LUNCHEN

CRYSTALIC

Op zoek naar een
dynamische werkplek
of vergaderlocatie?

Bekijk ons aanbod op
www.crystalic.nl

LEEWARDEN | FRANÇOIS HAVERSCHMIDTWEI 2 | 8914 BC | THE NETHERLANDS

